

З В І Т
ректора Запорізького національного університету
Міністерства освіти і науки України
Фролова Миколи Олександровича
про виконання умов контракту № П-32
за період із 02 січня 2019 р. по 31 грудня 2019 р.

Затверджено на Конференції
трудового колективу
Запорізького національного
університету,
протокол № 1 від 18.12.2019 р.

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Формування контингенту здобувачів освіти. Ліцензування та акредитація. Розвиток системи освітніх послуг.	5
3. Навчальна та навчально-методична робота. Забезпечення якості освіти..	15
4. Розвиток кадрового потенціалу. Підготовка науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру.....	23
5. Наукова діяльність. Академічна доброчесність. Інформаційне забезпечення освітньо-наукового процесу.....	28
6. Міжнародне співробітництво. Проектна і грантова діяльність.....	38
7. Профорієнтаційна робота. Працевлаштування випускників.....	46
8. Виховна робота. Розвиток фізичного виховання і спорту. Забезпечення гарантій студентського самоврядування.....	58
9. Соціальний захист співробітників та студентів. Охорона праці та пожежна безпека. Забезпечення функціонування системи цивільного захисту.....	66
10. Розвиток матеріально-технічної бази університету. Забезпечення ефективності використання державного майна.....	75
11. Правова робота. Забезпечення дотримання чинного законодавства та виконання положень Статуту університету. Діяльність щодо запобігання корупції.....	77
12. Особиста науково-педагогічна та громадська робота. Структура заробітної плати.....	81

1. Вступ

Запорізький національний університет – це потужний заклад вищої освіти, який здійснює освітню, наукову, міжнародну та виховну діяльність із метою розвитку та закріплення провідних позицій вишу в регіоні та державі загалом, спрямованих на підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток наукових досліджень, посилення ролі інноваційної складової в роботі закладу та його інтеграції до європейського і світового освітнього простору.

Цю роботу в університеті виконують 14 факультетів (математичний, біологічний, економічний, юридичний, менеджменту, історичний, філологічний, іноземної філології, соціології та управління, соціальної педагогіки та психології, журналістики, фізичного виховання, Криворізький факультет, Економіко-гуманітарний факультет у м. Мелітополі), Інженерний інститут Запорізького національного університету, до складу якого входять 4 факультети (металургії, будівництва та цивільної інженерії, енергетики, електроніки та інформаційних технологій, економіки та менеджменту), 4 заклади передвищої фахової підготовки (Економіко-правничий коледж, Торговий коледж, Запорізький гідроенергетичний коледж та Запорізький металургійний коледж), Навчально-науково-виробничі центри «Екологія» та «Металспецпроект», Центр післядипломної освіти, Центр гендерної освіти, Центр інтенсивного вивчення іноземних мов, сертифікована філія Гете-Інституту, Школа Конфуція, Український міжуніверситетський навчально-науковий шекспірівський центр, Наукова бібліотека, кілька музеїв, редакційно-видавничий відділ та інші структурні підрозділи університету.

На вимогу сьогодення та перспектив розвитку освітньої галузі протягом року значна увага приділялась упорядкуванню структури університету. У 2019 році в Запорізькому національному університеті, зокрема, створено:

- Центр з вивчення польської мови і культури;
- Центр освітніх послуг для іноземних громадян;

- Центр комплексного користування науковим обладнанням «Структура»;
- Науково-дослідну лабораторію Промислової електроніки;
- Центр профілактики та моніторингу здоров'я студентів.

Університет продовжує динамічно розвиватись і є найбільшим державним закладом вищої освіти Запорізького регіону. Важливим напрямком популяризації досягнень університету є його виставкова діяльність. Запорізький національний університет неодноразово отримував нагороди на міжнародних виставках і форумах та посідав високі місця в рейтингах, зокрема:

- у рамках XXXV міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра-2019» здобуто Гран-прі та відповідний диплом у номінації «Інформаційне забезпечення освітньо-наукової діяльності закладу вищої освіти» і почесне звання «Лідер наукової та науково-технічної діяльності» (2019 р.);

- 13 позиція в рейтингу світових університетів за рівнем їхньої присутності в інтернет-мережі від «Webometrics Ranking of World's Universities» (2019 р.);

- 18 позиція у списку лідерів за кількістю поданих заяв від абітурієнтів, які вступали на основі повної загальної середньої освіти, за даними Інформаційної системи «Вступ.ОСВІТА.UA» (2019 р.);

- 20 позиція в рейтингу веб-порталу uniRank, який представив неакадемічний ТОП закладів вищої освіти світу, виходячи з популярності їхніх офіційних веб-сайтів (2019 р.);

За звітний період моя організаційно-управлінська діяльність як ректора була спрямована насамперед на подальше підвищення якості освітніх послуг, розвиток наукового потенціалу та міжнародних проєктів, забезпечення стабільного матеріально-технічного та фінансового стану, розвиток студентського самоврядування, зміцнення науково-педагогічного кадрового потенціалу, забезпечення належного статусу та соціальних гарантій усіх членів трудового колективу та студентства ЗНУ.

Розробка та визначення механізмів реалізації моїх управлінських рішень здійснювались на основі неухильного виконання положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», інших законодавчих актів, нормативних актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів та рішень колегій Міністерства освіти і науки України, інших нормативних актів у сфері освіти і науки.

2. Формування контингенту здобувачів освіти. Ліцензування та акредитація. Розвиток системи освітніх послуг

Вступна кампанія 2019 року проводилась відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України у 2019 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2018 р. № 1096 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 21 грудня 2018 р. за № 1456/32908 (із подальшим змінами), та Правил прийому до Запорізького національного університету у 2019 році, затверджених Вченою радою ЗНУ, протокол № 5 від 29 січня 2019 р. (із подальшими змінами). Приймальна комісія в цей період працювала відповідно до Положення про приймальну комісію в Запорізькому національному університеті, затвердженого Вченою радою ЗНУ, протокол № 4 від 17 грудня 2018 р. Загалом за звітний період вступ на навчання до університету відбувався без порушень законодавства і на засадах прозорості, відкритості та добросовісної конкуренції.

Наразі **зведені показники контингенту студентів ЗНУ** разом із відокремленими структурними підрозділами такі:

– за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст», рівнями вищої освіти «бакалавр», «магістр» навчається: **всього – 16620 осіб** (на 01.10.2018 р. – 12924), із них:

- на денній формі – 10842 (2018 р. – 8207), із яких на держбюджетній основі – 39 % (2018 р. – 29%);

- на заочній формі – 5778 (2018 р. – 4717), із яких на держбюджетній основі – близько 8 % (2018 р. – 7%).

Загалом університету вдається не лише зберігати, але й нарощувати кількість здобувачів вищої освіти. Разом із тим, контингент студентів-бюджетників складає лише 28 % від загальної чисельності студентів.

Розподіл студентів за рівнями вищої освіти:

рік	загальний	бакалавр	магістр	молодший спеціаліст
2019	16620	9771	4325	2524
2018	12924	8109	3662	1153

Контингент студентів магістерського рівня зріс на 31 % у порівнянні з контингентом студентів освітнього рівня магістр у 2018 р.

Контингент студентів без структурних підрозділів складає 13550 осіб (2018 р. – 11314).

Контингент ЗНУ (без відокремлених підрозділів):

рік	загальний	бакалавр	магістр
2019	13550	9225	4325
2018	11314	7652	3662

Контингент студентів філій ЗНУ складає 546 осіб (2018 р. – 457 осіб).

Контингент філій:

	загальний	бакалавр
2019	546	546
2018	457	457

Контингент коледжів: Економіко-правничого, Торгового, Запорізького гідроенергетичного та Запорізького металургійного за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» складає 2019 р. – 2524 осіб (2018 р. – 1153), із них:

- на денній формі навчання – 2319 (2018 р. – 1125);
- заочній формі навчання – 205 (2018 р. – 28).

Контингент коледжів:

рік	Економіко-правничий коледж	Торговий коледж	Запорізький гідро-енергетичний коледж	Запорізький металургійний коледж
2019	912	255	734	623
2018	864	289	–	–

Випуск 2019 р.

Випуск фахівців у 2019 р. за всіма рівнями вищої освіти склав 4916 випускників (2018 р. – 3013):

- молодший спеціаліст – 650 (2018 р. – 301);
- бакалавр – 2614 (2018 р. – 2174);
- магістр – 1652 (2018 р. – 822).

У 2019 р. отримали дипломи з відзнакою 642 студента (2018 р. – 465).

Набір 2019 р. Зведена інформація про результати прийому у 2018–2019 рр. наведена в таблиці 1.

Таблиця 1.

ВНЗ	ОКР, освітній ступінь	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти	Всього	Рік
Запорізький національний університет (базовий заклад)	«Бакалавр»	1374	196	1570	2018
	(на основі повної загальної середньої освіти)	1696	273	1969	2019
	«Бакалавр»	213	437	650	2018
	(на основі ОКР «молодший спеціаліст»)	469	424	893	2019
	Магістр	853	1069	1922	2018
		983	1185	2168	2019
Економіко-правничий	«Молодший спеціаліст»	246	-	246	2018
		282	-	282	2019

коледж	(на основі базової загальної середньої освіти)				
	«Молодший спеціаліст»	31	-	31	2018
	(на основі повної загальної середньої освіти)	36	-	36	2019
Торговий коледж	«Молодший спеціаліст»	51	-	51	2018
	(на основі базової загальної середньої освіти)	51	-	51	2019
	«Молодший спеціаліст»	38	-	38	2018
	(на основі повної загальної середньої освіти)	29	-	29	2019
	«Молодший спеціаліст»	14	12	26	2018
	(на основі диплома кваліфіков. робітника)	8	7	15	2019
Запорізький гідроенергетичний коледж	«Молодший спеціаліст»	133	-	133	2018
	(на основі базової загальної середньої освіти)	177	-	177	2019

	освіти)				
	«Молодший спеціаліст» (на основі повної загальної середньої освіти)	29	11	40	2018
		45	-	45	2019
	«Молодший спеціаліст» (на основі диплома кваліфіков. робітника)	16	-	16	2018
		34	-	34	2019
Запорізький металургійний коледж	«Молодший спеціаліст» (на основі базової загальної середньої освіти)	99	-	99	2018
		106	-	106	2019
	«Молодший спеціаліст» (на основі повної загальної середньої освіти)	11	1	12	2018
		14	3	17	2019
	«Молодший спеціаліст» (на основі диплома кваліфіков. робітника)	4	41	45	2018
		14	58	72	2019
Криворізький факультет	«Бакалавр» (на основі ОКР «молодший спеціаліст»)	-	46	46	2018
		-	37	37	2019

	«Бакалавр» (на основі повної загальної середньої освіти)	-	26	26	2018	
		-	23	23	2019	
Економіко- гуманітарний факультет у м. Мелітопол і	«Бакалавр» (на основі ОКР «молодший спеціаліст»)	16	32	48	2018	
		34	12	46	2019	
	«Бакалавр» (на основі повної загальної середньої освіти)	24	10	34	2018	
		24	4	28	2019	
Всього			3152	1881	5033	2018
			4002	2026	6028	2019

Загальна кількість вступників, зарахованих на всі освітні ступені, освітньо-кваліфікаційні рівні та форми навчання до Запорізького національного університету та відокремлених структурних підрозділів у 2019 р. складає **6028 осіб** (5033 особи у 2018 році).

Кількість студентів університету на першому курсі за освітнім ступенем бакалавр набору **2018 р.** становив 1570 осіб, набору **2019 р.** становить – 1969 осіб. У порівнянні з іншими закладами вищої освіти Запорізької області ЗНУ займає першу позицію за кількістю зарахованих студентів на освітній ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти.

Порівняно з **2018** роком (на перші курси зараховано 60 осіб) відокремлені структурні підрозділи у **2019** році зменшили контингент набору на перші курси – зараховано 51 особа.

На старші 2 – 3 курси та на 1 курс (зі скороченим строком навчання) на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста у **2018**

році вступило 650 студентів, у **2019** році кількість вступників збільшилась – зараховано 893 особи.

Максимально можливий обсяг державного замовлення на **2019 рік** складав 905 місць (денна – 663, заочна – 242). Було отримано 356 місць державного замовлення (денна – 293, заочна – 63) та заповнено – 326 місць (денна – 274, заочна – 52).

У **2019 році** реалізували своє право на навчання за квотами при вступі на основі повної загальної середньої освіти 40 осіб із 326, зарахованих за державним замовленням. Серед пільгових категорій вступників, які не реалізували своє право на навчання за державним замовленням було виокремлено ще 102 особи (денна форма – 81 особа, заочна форма – 21 особа). Міністерством освіти і науки України було додатково виділено місця державного замовлення для 88 осіб.

Зведені показники осіб пільгових категорій, зарахованих до Запорізького національного університету на освітній ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти у 2019 році наведено у таблиці 2.

Таблиця 2.

Пільгові категорії	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Учасники бойових дій	1	26
Діти-сироти та позбавлені батьківського піклування	34	2
Особи з інвалідністю внаслідок війни	-	2
Особи, які звільнені від ЗНО Діти-інваліди, інваліди I-II групи	15	1
Вступники з Криму	4	1
Діти учасників бойових дій	35	1
Діти шахтарів	3	0
Діти з багатодітних родин	3	0
Всього	95	33

У 2019 році Запорізький національний університет неодноразово звертався до МОН України з проханням надати додаткові бюджетні місця для

осіб пільгових категорій – вступників на перший курс освітнього рівня бакалавр, на старші курси та на освітній рівень магістра. Кількість звернень до МОН України склала 8 разів, включаючи додаткові набори. На жаль, не всі особи пільгових категорій отримали бюджетні місця.

У **2019 році** на базі Запорізького національного університету функціонував освітній центр «Крим-Україна», який розпочав свою роботу 03 червня. Прийом вступників із Криму проводився до 27 вересня включно. У рамках центру було прийнято 5 осіб (денна форма – 4 особи, заочна форма – 1 особа).

Запорізький національний університет своєчасно надав до Міністерства освіти і науки України відповідну звітно-статистичну інформацію та здійснював набір на навчання в ліцензійних межах. Загалом аналіз підсумків вступної кампанії 2019 року дає підстави стверджувати, що виважений підхід до цінової політики, удосконалення форм та методів профорієнтаційної роботи, досягнення якості навчання стали вагомими аргументами для випускників загальноосвітніх шкіл та інших категорій абітурієнтів у їх виборі здобуття вищої освіти в Запорізькому національному університеті.

Ліцензування та акредитація

Кількість спеціальностей в університеті на першому (бакалаврському) рівні становить 57, на другому (магістерському) рівні – 48, на третьому (освітньо-науковому) – 27.

Кількість освітніх програм бакалаврського рівня, за якими здійснювався набір у 2019 р. – 105, магістерського – 87, докторів філософії – 27.

За результатами ліцензування було започатковано 7 нових спеціальностей та збільшено ліцензований обсяг за двома спеціальностями, а саме:

1. 012 Дошкільна освіта (120 осіб) – бакалавр;
2. 013 Початкова освіта (120 осіб) бакалавр;
3. 012 Дошкільна освіта (200 осіб) – фахова передвища освіта;
4. 013 Початкова освіта (200 осіб) – фахова передвища освіта;
5. 014 Середня освіта (Фізична культура) (225 осіб) – бакалавр;

6. 191 Архітектура та містобудування (200 осіб) – бакалавр (із можливістю здійснювати підготовку іноземців та осіб без громадянства);
7. 014 Середня освіта (Природничі науки) (60 осіб) – магістр;
8. 075 Маркетинг (збільшення обсягу з 30 до 240 осіб) – бакалавр.
9. 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) (збільшення обсягу з 15 до 120 осіб) – бакалавр.

Загальний ліцензований обсяг університету збільшився на 1605 осіб і становить 37 926 осіб із урахуванням строків навчання.

За результатами акредитації було акредитовано 3 напрями підготовки на бакалаврському рівні та 12 освітніх програм на магістерському рівні:

Акредитація напрямів підготовки			
1.	Факультет соціальної педагогіки та психології	6.030102 Психологія	бакалавр
2.	Криворізький факультет	6.030102 Психологія	бакалавр
3.	Факультет журналістики	6.030303 Видавнича справа та редагування	бакалавр
Акредитація освітніх програм			
4.	Факультет соціальної педагогіки та психології	Педагогіка вищої школи	магістр
5.		Театральне мистецтво	магістр
6.		Психологія	магістр
7.	Математичний факультет	Середня освіта (Фізика)	магістр
8.		Середня освіта (Математика)	бакалавр
9.		Прикладна фізика	магістр
10.	Факультет соціології та управління	Політологія	магістр
11.		Соціологія	магістр
12.		Публічне управління та адміністрування	магістр
13.	Економічний факультет	Маркетинг	магістр
14.	Біологічний факультет	Екологія та охорона навколишнього середовища	магістр
15.	Юридичний	Правоохоронна діяльність	магістр

	факультет		
--	-----------	--	--

Наказом МОН України від 06.11.2019 р. № 979-л було переоформлено ліцензію у сфері фахової передвищої освіти для коледжів ЗНУ.

У грудні 2019 р. проведено попередній аналіз забезпечення доступу до об'єктів навчальних приміщень Запорізького національного університету особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення й отримано довідку за результатами попереднього огляду.

У грудні 2019 р. в університеті відбувалася акредитація 4 магістерських освітніх програм експертами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: Країнознавство, Хімія, Філософія, Комп'ютерні науки.

На 2020 рік формується план акредитацій, реалізація якого вимагатиме значної концентрації зусиль колективу в організаційному, змістовному і фінансовому плані.

Розвиток системи освітніх послуг

Освітні послуги Центру післядипломної освіти

Одним із напрямків надання освітніх послуг є підвищення кваліфікації на базі Центру післядипломної освіти ЗНУ. За останній рік на постійній основі діють курси з підвищення кваліфікації за двадцятьма 25 програмами підвищення кваліфікації.

Центр активно співпрацює з установами та організаціями з Національним агентством України з питань державної служби, Запорізьким обласним центром зайнятості, Міжнародним фондом соціальної адаптації, іншими організаціями, установами та підприємствами. За навчальний рік пройшли підвищення кваліфікації **1047 осіб із (сума надходжень склала – 985 660 грн.)**.

На базі Центру діяли два міжнародні проекти «Україна – Норвегія», «Україна – НАТО». Створений майданчик для впровадження наукових розробок в сфері житлово-комунального господарства, постійно діють дві комісії: з атестації осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації

енергетичної ефективності та професійної атестації осіб, які мають намір провадити діяльність із обстеження інженерних систем.

Здійснювалась атестація осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою. За рік посвідчення отримало **403 особи (сума надходжень – 115000 грн.)**. Випробування для визначення рівня володіння державною мовою пройшли – **35 осіб (сума надходжень – 17500 грн.)** Із метою розширення спектру надання послуг, підготовано ліцензійні справи щодо підвищення кваліфікації на 2020 рік за наступними спеціальностями: 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 016 – Спеціальна освіта, 014 – Середня освіта (фізичне виховання).

Освітні послуги Центру інтенсивного вивчення іноземних мов

За 2019 рік у Центрі інтенсивного вивчення іноземних мов пройшли навчання слухачі з:

- англійської розмовної мови – рівні: A1-starter, A2-elementary, B1-pre-intermediate, B1+-intermediate, B2-upper-intermediate (11 груп – 89 осіб);
- іноземної мови професійного спрямування для подальшого вступу на освітній рівень магістра – (4 групи – 49 осіб);
- польської мови – (4 групи – 35 осіб);
- мовної підготовки викладачів (англійської) – (7 груп – 63 особи);
- німецької мови – (38 груп – 430 осіб);
- французької мови – (1 група – 14 осіб);
- турецької мови – (1 група – 5 осіб).

Загальна кількість зарахованих слухачів – **685 осіб**.

Сума надходжень за 2019 рік становить **2 132 914** грн., зокрема:

- Центр інтенсивного вивчення іноземних мов – **554 784** грн.:
- англійська мова – **438 874,00** грн.;
- польська мова – **109 575,00** грн.;
- турецька мова – **6 335,00** грн.;
- Центр німецької мови, партнер Гете-інституту – **1 521 495,00** грн.;

- Французький лінгвістичний центр – **56 635** грн.

Перспективи Центру інтенсивного вивчення іноземних мов:

- відкриття груп із інтенсивного вивчення англійської, іспанської, польської, німецької мов;
- мовна підготовка викладачів (англійська);
- підготовчі курси для подальшого вступу на освітній рівень магістра;
- проведення рекламної кампанії Центрів.

Освітні послуги Школи Конфуція

19 грудня 2018 відбулося офіційне відкриття Школи Конфуція. Чисельність слухачів Школи складає 296 осіб. Розподіл слухачів Школи за віком: учні шкіл – 47,1%, студенти коледжу – 7,8%, студенти університету – 22,5%, працюючі – 21,6%. Розподіл слухачів за навчальними закладами та структурними підрозділами: Енергодарський багатoproфільний ліцей – 18%, ДЮСШ № 10 – 8%, учні шкіл та жителі м. Запоріжжя – 13%, Економіко-правничий коледж ЗНУ – 11%, Торговий коледж ЗНУ – 21%.

Динаміка набору слухачів на курси китайської мови є зростаючою: 2018 р. – 77 осіб, у 2019 р. кількість слухачів збільшилася до 296 осіб. Станом на листопад 2019 р. Школа Конфуція вже встигла створити три навчальні пункти: в Торговому коледжі ЗНУ, в Запорізькій обласній федерації ушу і Енергодарському багатoproфільному ліцеї.

Розподіл слухачів за віком: до 15 років – 14,7%, 15-24 роки – 64,7%, 25-29 років – 2%, 30-39 років – 7,8%, 40-49 років – 7,8%, 50-59 років – 2%, 60-70 років – 1%.

Сума надходжень за 2019 рік становить 309 290 грн.

3. Навчальна та навчально-методична робота.

Забезпечення якості освіти

У сфері навчальної діяльності я як ректор маю чіткі пріоритети – забезпечення високої якості освіти, академічної мобільності студентів,

конкурентоспроможності випускників на ринку праці, підвищення якості викладання іноземних мов, динамічний розвиток усіх форм навчання.

Питання забезпечення належної якості підготовки фахівців, організація освітнього процесу в університеті та інші актуальні проблеми вдосконалення організації підготовки фахівців регулярно розглядались Вченою радою ЗНУ і науково-методичною радою університету та ректоратом.

Важливим напрямом моєї діяльності було вдосконалення нормативно-правової бази роботи університету, окремих посадових осіб, підрозділів за низкою напрямів шляхом розробки, затвердження і вдосконалення відповідних положень.

Приводиться у відповідність нормативно-методична документація, що регламентує освітній процес: розроблено 61 Положення та 227 посадових інструкцій, оновлено 15 Положень та 98 посадових інструкцій.

Розроблені критерії для проведення щорічного рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників і кафедр із урахуванням ліцензійних вимог та підстав підтвердження статусу національного закладу вищої освіти.

За звітний період проведена значна робота з подальшої імплементації основних положень Закону України «Про вищу освіту» в освітній процес, зокрема: за всіма освітніми програмами спеціальностей ЗНУ у 2019/2020 навчальному році випусковими кафедрами та факультетами розроблені описи освітніх програм із усіма складовими, визначеними нормативними документами. Інформація про зміст програм розміщена на веб-сайті університету, але постійно ведеться робота над удосконаленням змісту освітньо-професійних програм у зв'язку із затвердженням стандартів вищої освіти та новими освітніми програмами:

- відповідно до освітніх програм підготовлені нові навчальні плани з усіх галузей знань та спеціальностей за бакалаврським та магістерським освітніми рівнями згідно з новим переліком, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266;

- продовжувалася робота з удосконалення системи вільного вибору студентами 25 % дисциплін навчального плану як на рівні підготовки нових навчальних планів, так і впровадження вибору дисциплін й спеціалізацій через електронну систему. У I кварталі 2019 р. вибір дисциплін здійснювали студенти 1–3 курсів, магістри – це близько **7000** осіб;

- удосконалено зміст гуманітарної підготовки майбутніх фахівців: перелік дисциплін та програми дисциплін гуманітарного блоку, іншомовної підготовки пройшли всебічне обговорення на кафедрах, факультетах, засіданнях науково-методичної ради університету;

- продовжується реалізація концепції вивчення іноземних мов у ЗНУ, розширюється діапазон заходів із удосконалення іншомовної підготовки, що набуває особливо важливого значення в умовах запровадження єдиного вступного іспиту з іноземної мови для багатьох спеціальностей;

- приводиться у відповідність і нормативно-методична документація, що регламентує освітній процес: оновлено/розроблено 15 положень, серед них положення, які регламентують питання стипендіального забезпечення, розробки та оформлення освітніх програм, навчальних планів, порядку вибору навчальних дисциплін студентами ЗНУ, організації практичної підготовки у ЗНУ, проведення поточного та підсумкового контролю, атестації здобувачів вищої освіти.

Відповідно до Законів України «Про вищу освіту» (ст. 16), «Про освіту» (ст. 4), на виконання рішення Вченої ради ЗНУ від 27.11.2018 р., в університеті здійснюються заходи щодо забезпечення якості освіти.

Із метою вдосконалення та створення дієвої і цілісної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, підготовлено нову редакцію Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Запорізькому національному університету.

Розроблено систему моніторингу, перегляду й вдосконалення освітніх програм.

Вдосконалено системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів через Школу педагогічної майстерності, Літню школу з кар'єрного розвитку молодих науковців, цикли тренінгів із проєктної діяльності.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

У ЗНУ системно ведеться робота з оновлення та вдосконалення навчально-методичного забезпечення дисциплін, відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та відповідно до змісту чинних освітньо-професійних програм. Йде активний процес розробки й наповнення комплексів навчально-методичного забезпечення дисциплін за новими освітньо-професійними програмами.

Форма робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена в Запорізькому національному університеті, є уніфікованою з 2016 року і враховує компетентнісний підхід до навчання здобувачів вищої освіти та рекомендації МОН України щодо структури та змісту робочої програми навчальної дисципліни (Додаток 2 до листа МОН від 09.07.2018 р. № 1/9-434 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Основна увага в робочих програмах навчальних дисциплін і в комплексах навчально-методичного забезпечення приділяється якості та модернізації змісту навчального матеріалу, прозорості й зрозумілості системи накопичення балів та критеріїв оцінювання результатів навчання, розширення форм та методів самостійної роботи студентів та її контролю, застосування інтерактивних методів.

Науково-педагогічними працівниками за цей рік розроблено й затверджено близько 25 нових освітньо-професійних програм підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно підготовлено 200 нових й оновлено близько 3500 вже апробованих комплексів навчально-методичного забезпечення дисциплін.

Двічі на рік на кафедрах проводиться самоаналіз навчально-методичного забезпечення, що дозволяє завідувачам кафедр та гарантам освітньо-професійних програм здійснювати моніторинг його стану та своєчасно вживати заходи щодо усунення недоліків, модернізації.

Наукова й методична діяльність науково-педагогічних працівників університету знаходить своє втілення в публікаціях навчальної літератури.

Викладачі активно розробляють конспекти лекцій, практикуми, методичні рекомендації до практичних (семінарських, лабораторних) занять та самостійної роботи. Значно посилилася практична складова навчально-методичних видань, навчальний матеріал тісно пов'язується з практичними завданнями задля формування та розвитку запрограмованих умінь і навичок.

Відмітною в цьому напрямі є співпраця факультетів. Як приклад можна привести методичну роботу викладачів юридичного факультету з філологічним факультетом. Її результатом стало видання двомовного українсько-польського / польсько-українського словника юридичної термінології.

Питання якості навчально-методичної літератури, підготовленої науково-педагогічними працівниками університету для забезпечення освітнього процесу здобувачів вищої освіти, є предметом особливої уваги, постійно обговорюється на науково-методичних радах факультетів і науково-методичній раді університету. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» підготовка рукописів навчально-методичної літератури здійснюється авторами державною мовою.

Для забезпечення освітнього процесу викладачами ЗНУ у 2018-2019 навчальному році було підготовлено 188 найменувань навчально-методичних матеріалів, загальним обсягом 850 друк. арк., українською мовою 100 %, серед яких навчальних посібників – 91.

Проведена й проводиться значна робота для забезпечення функціонування Системи електронного забезпечення навчання (Moodle ЗНУ). Головне завдання, над яким працюють сьогодні викладачі, – наповнити та забезпечити якісний зміст навчально-методичних матеріалів, зробити доступними для студента навчально-інформаційні ресурси університету в будь-який час і в будь-якому місці. Цим створена ресурсна база для поширення дистанційних методів навчання.

Із 2019 року в системі Moodle ЗНУ активно проводиться ректорський контроль – тестування рівня засвоєного матеріалу студентами за попередній

семестр. Його результати обговорюються на ректораті, радах факультетів, деканатах, кафедрах. Це стало складовою системної роботи з забезпечення якості підготовки фахівців у ЗНУ.

Якість організації освітнього процесу

Значна увага приділялась і приділяється створенню умов для якісного проведення навчальних занять та практичної підготовки студентів. Так, лекції, практичні та лабораторні заняття проводяться в обладнаних аудиторіях та лабораторіях на сучасному навчально-методичному рівні. Структурні підрозділи ЗНУ, такі як: газета «Запорізький університет», редакційно-видавничий відділ, Інтернет-радіо «Юніверс», прес-служба, незалежний студентський портал «Запорізькі Пороги», локальна телевізійна мережа «Юніверс-TV, зоологічний та етнографічно-краєзнавчий музеї, спортивно-оздоровчий комплекс, навчально-науково-виробничі центри, навчально-науково-дослідні та науково-дослідні лабораторії, забезпечують як навчальні заняття, так і навчальні практики студентів у ЗНУ.

Створені можливості для широкого впровадження в освітній процес мультимедійних засобів. Наявні технічні засоби забезпечують використання мультимедійного обладнання на понад 30% аудиторних занять, що відповідає ліцензійним вимогам до освітнього процесу.

Практична підготовка

Навчальний відділ спільно з кафедрами та факультетами провів детальний аналіз організації та забезпечення практичної підготовки студентів відповідно до освітніх програм та кваліфікацій, які отримують студенти за результатами навчання за спеціальностями та освітніми програмами. Використання результатів соціологічних опитувань, які здійснив Центр незалежних соціологічних досліджень університету, дозволило оновити структуру та зміст практичної підготовки в навчальних планах усіх спеціальностей, визначити їх забезпеченість базами практики, скоригувати практики з кваліфікаціями, які отримують випускники.

Активно здійснюється робота по визначенню складу керівників від бази практики з метою підвищення якості та ефективності безпосереднього проходження практики студентів ЗНУ.

Питання вдосконалення практичної підготовки обговорювались на вчених радах факультетів та науково-методичній раді університету в контексті розробки освітніх програм, які передбачають компетентнісний підхід. На сьогодні всі кафедри, які відповідають за організацію та проведення практичної підготовки розробили нові наскрізні програми практичної підготовки та внесли зміни до робочих програм практики, із урахуванням конкретних компетентностей, які студенти повинні отримати після проходження певного виду практики.

Започатковані перші кроки в запровадженні елементів дуальної освіти:

- внесені зміни до навчальних планів, що враховують підготовку здобувачів вищої освіти з використанням елементів дуальної освіти, а саме спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм»;

- поєднано вивчення дисциплін циклу професійної підготовки студентами з практикою на виробництві, відповідно до розроблених програм навчання за дуальною формою здобуття освіти здобувачів закладів вищої освіти за спеціальностями 133 «Галузеве машинобудування» (освітньо-професійна програма «Галузеве машинобудування») та 136 «Металургія» (освітньо-професійні програми «Металургія чорних металів», «Обробка металів тиском»);

- проведено тренінги для студентів економічного факультету та факультету менеджменту, організовані ТОВ «Нова пошта» на базі Запорізького національного університету, з метою відбору студентів для проходження практики та працевлаштування;

Із метою розширення співпраці з роботодавцями, професійної спрямованості підготовки студентів та їх подальшого працевлаштування, у цьому навчальному році започатковано додаткову форму роботи факультетів у рамках практичної підготовки – зустрічі студентів із запрошеними

представниками підприємств, установ, організацій. Серед них ПАТ «Запоріжсталь», Запорізьке управління офісу великих платників податків державної податкової служби України, ТОВ «Нова пошта», представниками різних банківських установ, туристичних агенцій, шкіл тощо.

Для забезпечення практичної підготовки студентів наразі укладено більше 400 угод із підприємствами, організаціями та установами Запорізького регіону та за його межами, у тому числі, і для нових освітньо-професійних програм.

Підвищення кваліфікації

Однією зі складових якості освіти є рівень підготовки науково-педагогічних працівників. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у Запорізькому національному університеті здійснюється у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників Запорізького національного університету, а також згідно з планом-графіком підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЗНУ, затвердженим ректором університету.

У зв'язку зі збільшенням і розширенням завдань, які постають перед науково-педагогічними працівниками, підвищення кваліфікації, протягом останнього року, набуло різноманітних форм, що збільшило кількість викладачів, які отримали свідоцтва, сертифікати з підвищення кваліфікації, в тому числі через грантові програми.

На 2019 р. було заплановано підвищення кваліфікації 104 науково-педагогічним працівникам. Робота з цього напрямку орієнтована на обмін досвідом практичної діяльності, особливостями організації освітнього процесу і його методичного забезпечення у провідних закладах вищої освіти України та зарубіжних вишів. На сьогодні:

Ї 78 науково-педагогічних працівників підвищили кваліфікацію у закладах вищої освіти України;

Ї 12 молодих викладачів пройшли навчання та отримали свідоцтва у

Школі педагогічної майстерності за програмою «Психолого-педагогічні засади викладацької майстерності у вищій школі»;

Ї 25 науково-педагогічних працівників пройшли стажування за кордоном;

Ї 25 науково-педагогічних працівників пройшли підвищення кваліфікації поза планом-графіком.

Наразі ефективною стала нова форма комплексного підвищення кваліфікації, яка складалася з кількох етапів: навчання чи тренінг за кордоном, дистанційне навчання чи виконання завдань, проведення семінарів та тренінгів викладачами ЗНУ з вчителями закладів освіти Запорізького регіону або участь у тематичних кваліфікаційних курсах, науково-практичних семінарах. Така форма успішно використовується факультетами іноземної філології, журналістики, історичного та філологічного.

Одночасно лише через навчальний відділ отримали сертифікати про підвищення кваліфікації і стажування близько 118 викладачів інших закладів освіти.

4. Розвиток кадрового потенціалу. Підготовка науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру

На сьогодні Запорізький національний університет – це багатогалузевий освітньо-науковий комплекс. Ступеневу систему освіти у ЗНУ забезпечують 74 кафедри, на яких працює 712 науково-педагогічних працівники, із них 126 – професорів, докторів наук та 502 – доценти, кандидатів наук. Мають вчене звання професора – 73 особи (10%), вчене звання доцента – 397 осіб (56%)

У процентному співвідношенні:

- докторів наук 17%;
- кандидатів наук 71%;
- без наукових ступенів і вчених звань 12%.

Якісний стан кадрового потенціалу ЗНУ з точки зору його відповідності нормативно встановленим вимогам, зокрема, ліцензійно-акредитаційним, яскраво ілюструється на прикладі наступних розрахунків 3-х кількісних показників:

3.1. На одного науково-педагогічного працівника повинно припадати не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання:

де $K_{зд}$ – загальна кількість здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання;

$K_{нпп}$ – загальна кількість науково-педагогічних працівників (нпп).

2. Частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, повинна становити не менше 60 відсотків загальної кількості НПП:

$K_{нст/вз}$ – загальна кількість нпп з науковими ступенями та вченими званнями.

3. Частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, повинна становити не менше 20 відсотків загальної кількості НПП:

де $K_{дн/п}$ – загальна кількість докторів наук, професорів.

На сьогодні є потреба у нарощуванні показника, щоб вийти на 20%.

За період із грудня 2018 по грудень 2019 року в університеті проводились конкурси на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 05.10.2015 № 1005 «Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів)», Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними контрактів (трудових договорів)

Запорізького національного університету, Статуту Запорізького національного університету. За цей період було обрано за конкурсом 85 науково-педагогічних працівників.

За 2019 рік вчене звання професора присвоєно 7 науково-педагогічних працівники (Бондар О. Г., Бухаріна Л. М., Городовенко В. В., Кушнір С. М., Ліпкан В. А., Меліхова Т. О., Удовика Л. Г.), вчене звання доцента 12 науково-педагогічних працівники (Биба М. О., Гельман В. М., Васильченко Т. О., Верлос Л. В., Дробишева О. О., Ільїн С. В., Мержинський Є. К., Переверзева А. В., Сейсебаєва Н. Г., Стадніченко О. О., Швець Ю. О., Черкасов С. С.). Подано на розгляд Атестаційної колегії МОН України справи щодо присвоєння вченого звання професора Тищенко В. О. та вченого звання доцента Кушнір С. О.

Протягом 2019 року вибуло з університету з різних причин 62 науково-педагогічних працівники, із них 9 докторів наук, професорів, 24 кандидати наук, доценти. За цей же час прибуло до університету 22 науково-педагогічних працівники, із яких 5 докторів наук, професорів та 9 кандидатів наук, доцентів.

Оновлено з урахуванням думки і пропозицій керівників підрозділів, резерв на керівників різних рівнів, який враховується при проведенні кадрових змін на рівні університету, факультетів.

Підготовка науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Запорізькому національному університеті здійснюється через аспірантуру (27 спеціальностей) та докторантуру (20 спеціальностей), за якими навчається 407 аспірантів (із них 5 – іноземці, громадяни Китаю, Еквадору, Нігерії, Азербайджану) та проходять підготовку 16 докторантів.

У січні 2019 року шляхом переведення зараховано 30 аспірантів Запорізької державної інженерної академії зі спеціальностей: 144 Теплоенергетика, 136 Металургія, 192 Будівництво та цивільна інженерія,

141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, які стали частиною колективу молодих науковців Запорізького національного університету.

У 2019 році, згідно з наказом МОН України, університету були доведені такі обсяги підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру і докторантуру за рахунок бюджетного фінансування:

усього – **64** місця, із них:

- очна денна форма навчання – **43** місця;

- очна вечірня форма навчання – **21** місце, що на **28 % більше**, ніж у 2018 році (відповідно: усього – 50 місць, із них: очна денна форма навчання – 38 місць; очна вечірня форма навчання – 12 місць).

Число бажаючих навчатися в аспірантурі **на контрактній основі** у 2019 році залишилася на достатньо високому рівні. Усього за першу і другу хвили до аспірантури прийнято за рахунок фізичних і юридичних осіб **67** аспірантів.

Усього на перший курс до аспірантури Запорізького університету зараховано у 2019 році **131** аспірант, загальний контингент яких сьогодні сягнув **407** осіб.

У 2019 році виділено **4** місця в докторантурі для докторантів, які готуються для потреб ЗНУ. Зараховано **3** докторанти на контрактній основі зі спеціальностей: 032 Історія та археологія, 033 Філософія, 081 Право.

Уже четвертий рік поспіль в аспірантурі ЗНУ запроваджено нову **модель підготовки** науковців вищої кваліфікації, перший випуск яких відбудеться вже у вересні 2020 року. Відповідно до європейської традиції здобувачі ступеня PhD відтепер є здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які після захисту дисертації у разових спеціалізованих вчених радах будуть отримувати дипломи докторів філософії європейського зразка.

4-річний період навчання супроводжується освітньою складовою. Аспірантів готують до складання міжнародних мовних тестів, уміння публікувати статті у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science, брати участь у грантових програмах і проєктах. Значна увага приділяється академічному письму, питанням запобігання

академічного плагіату. Сформовано навчальні плани і освітньо-наукові програми з кожної із 27 спеціальностей. До підготовки аспірантів адаптовано системи Moodle і «Деканат».

Університет реалізує спільні освітньо-наукові програми з підготовки докторів філософії для Запорізької медичної академії післядипломної освіти та Інституту олійних культур Національної академії аграрних наук України.

Необхідно відзначити успішну роботу спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій. У 2019 успішно, з підвищенням статусу до докторської, на новий термін перереєстровано спеціалізовану вчену раду зі спеціальності 10.02.04 – германські мови.

Наразі в університеті працюють 7 спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій, із них – 6 докторських та 1 кандидатська. **Це один із найвищих показників серед регіональних вишів країни і найвищий показник для ЗНУ за всі роки його діяльності.**

На виконання Закону України «Про вищу освіту» на офіційному сайті ЗНУ здійснюється розміщення електронних версій дисертацій, авторефератів та відгуків офіційних опонентів.

За період із 01.01.2019 р. по 31.10.2019 р. вже відбувся захист 47 кандидатських дисертацій, із них 28 – аспірантами і співробітниками ЗНУ. За цей період було захищено 21 докторську дисертацію, із них 8 – співробітниками та докторантами ЗНУ.

Запроваджено безкоштовну перевірку текстів дисертацій на базі укладених університетом договорів із антиплагіатними компаніями.

5. Наукова діяльність. Академічна доброчесність.

Інформаційне забезпечення освітньо-наукового процесу

Наукова діяльність є невід'ємною складовою ефективної роботи Запорізького національного університету. Протягом 2019 року в цій сфері:

1) забезпечено виконання 6 держбюджетних науково-дослідних робіт (наукові керівники: Волков В. П., Гіржон В. В., Гоменюк С. І., Горошкова Л. А., Огінський Й. К., Череп А. В.) та 6 проєктів молодих учених (наукові керівники: Белоконь К. В., Корнет М. М., Макаренков О. Л., Чейлитко А. О., Чопоров С. В., Штейнле О. Ф.) із загальним обсягом фінансування у розмірі 3 млн. 751 тис. 345 грн., що **на 86% більше**, ніж у 2018 році;

2) здійснюється виконання 20 госпдоговірних науково-дослідних робіт із запланованим обсягом надходжень у поточному році 600 тис. грн., із яких: договір із ПАТ «Мотор Січ» (науковий керівник проф. Міщенко В. Г.), Комунальним закладом «Запорізький обласний центр охорони культурної спадщини» Запорізької обласної ради (науковий керівник доц. Тощев Г. М.), Приватним науково-технічним підприємством «Соціум» (науковий керівник проф. Лях В. О.), ПАТ «Запоріжсталь» (науковий керівник доц. Харченко О. В.), а також договори про надання науково-технічних послуг із питань екологічної та техногенної безпеки, радіаційної безпеки при поводженні з джерелами іонізуючого випромінювання та інші (науковий керівник доц. Кожемякін Г. Б.);

3) організовано і проведено перший етап конкурсу проєктів молодих учених, що фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, за результатами якого запропоновано для участі у другому етапі конкурсу 6 науково-дослідних робіт (наукові керівники: Амінов Р. Ф., Ільїн С. В., Кудін О. В., Литвиненко Р. О., Федчишин Д. В., Череп О. Г.) з обсягом фінансування **на 2020 рік – 2 млн. 865 тис. грн.;**

4) організовано і проведено перший етап конкурсу науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, за результатами якого 9 робіт подано до МОН України (наукові керівники: Воронкова В. Г., Гіржон В. В., Гребенюк С. М., Єрмолаєв В. А., Коломоєць Т. О.,

Міщенко В. Г., Скачков В. О., Фролов О. К., Череп А. В.) із обсягом фінансування **на 2020 рік – 3 млн. 300 тис. грн.;**

5) організовано підготовку та направлено до МОН інформаційні матеріали щодо проведення державної атестації закладу вищої освіти в частині впровадження наукової (науково-технічної) діяльності за 5 науковими напрямками: біологія та охорона здоров'я; гуманітарні науки та мистецтво; математичні науки та природничі науки; суспільні науки; технічні науки;

6) організовано і проведено 36 наукових конференцій, із яких 13 міжнародних;

7) індекс Хірша університету за останній рік збільшився на 6 одиниць: із $h=13$ до $h=19$;

8) отримано 37 патентів і свідоцтв про реєстрацію авторських прав; укладено 1 ліцензійний договір на використання корисної моделі (автори: Фролов О. К., Амінов Р. Ф.), подано 23 заявки про реєстрацію об'єктів інтелектуальної власності ЗНУ;

9) 43 студенти університету стали переможцями міжнародних та Всеукраїнських наукових конкурсів та олімпіад;

10) спільно з Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ЗНУ організовано і проведено щорічну наукову конференцію студентів, аспірантів і молодих учених ЗНУ «Молода наука2019», в якій взяло участь понад 1000 учасників, публікації яких нараховують 5 томів однойменного збірника;

11) університет виступив базовим закладом вищої освіти з проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з правознавства та французької мови; II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із напрямків: «Адміністративне право і процес» та «Соціологія», Всеукраїнського студентського професійного творчого конкурсу проєктів з екологічного та енергетичного менеджменту, а також Всеукраїнського шекспірівського конкурсу студентських дослідницьких і креативних проєктів імені Віталія Кейса;

12) у складі науково-дослідної частини створено Центр колективного

користування науковим обладнанням «СТРУКТУРА» та науково-дослідну лабораторію Промислової електроніки, яка уклала договір про співробітництво та організацію взаємовідносин із Поліським державним університетом;

13) розроблено Положення про створення Міжнародної спільної дослідницької лабораторії «Інженерна екологія» (Білорусь);

14) збільшено розмір винагороди за публікацію у журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science і відноситься до першого квартиля (Q1) із 3000 грн. до 5000 грн.;

15) забезпечено участь науковців ЗНУ в конкурсі з обрання членів Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технології, із метою представлення науковців університету в органах із формування політики у сфері науки та інновацій в Україні;

16) підготовлено і подано до МОН України пакет документів на проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади на базі університету у 2019/2020 – 2021/2022 за спеціальностями: металургія, право, фінанси, банківська справа та страхування.

Розвиток наукових періодичних видань університету

Протягом року здійснено комплекс заходів для модернізації наукових періодичних видань університету, їх адаптації до нових нормативних вимог та європейських практик.

Пріоритетним управлінським завданням для мене як ректора в окресленій царині є досягнення двох стратегічних цілей у 2020 році:

1) не пізніше березня 2020 р. подати на експертизу у МОН України як мінімум 10 видань університету з метою їх включення у категорію фахових, **група «Б».**

2) не пізніше квітня 2020 р. подати заявки на включення 4 пілотних збірників ЗНУ до бази **«Web of Science».**

У грудні 2019 р. укладено договір про переведення сайтів усіх періодичних видань ЗНУ на нову платформу «Open Journal System», уже до

31.12.2019 р. сайти видань університету будуть мати сучасний європейський функціонал.

Завершується процес формування редколегій видань шляхом залучення науковців, які мають публікації у базах Scopus і Web of Science, в т.ч. зарубіжних учених.

Розроблено нові підходи до рецензування рукописів та дотримання академічної доброчесності.

У 2019 р. у Мінюсті отримано нові свідоцтва про державну реєстрацію на видання ЗДІА (Інженерного інституту ЗНУ), а також перейменовано збірник з історичних наук – «Zaporizhzhia Historical Review».

Всі без виключення періодичні видання ЗНУ були індексовані у 2019 р. у наукометричній базі «Index Copernicus» з високими балами.

Продовжує діяти договір з компанії «Crossref» про присвоєння всім статтям наукових періодичних видань індексів DOI.

Ухвалено рішення, що з 2020 р. весь цикл підготовки і видання серій «Вісника Запорізького національного університету» передається на аутсорсінг. При цьому отримаємо вищу якість при менших фінансових витратах.

Наприкінці квітня 2020 р. в університеті заплановано проведення масштабної всеукраїнської конференції «Наукова періодика України в умовах адаптації до європейських практик» за участю представників МОН України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Академічна доброчесність

Відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту» в університеті триває системна робота з формування культури і цінностей академічної доброчесності.

1) Починаючи з 2018 р., з усіма студентами 1 курсу бакалаврату проводяться лекційні заняття з курсу «Основи академічної доброчесності та академічного письма», у т.ч. зі студентами усіх 4 коледжів.

2) У 2019 р. у ЗНУ створено Комісію з академічної доброчесності.

3) Із 2018 р. в університеті діє Кодекс академічної доброчесності, ухвалений за погодженням зі студентською радою.

4) Університет уклав угоду з компанією Юнічек, яка є одним з лідерів антипліантних продуктів. За допомогою цього програмного забезпечення здійснюється перевірка текстів дисертацій та статей до наукових періодичних видань.

5) У стадії розробки фахівцями наукової бібліотеки і центру інформаційних систем і комп'ютерних технологій репозитарій академічних текстів, який буде містити два рівні доступу: локальний (для магістерських робіт) і онлайн (для дисертацій, наукових статей).

6) В університеті постійно проводяться практичні семінари, тренінги з питань академічної доброчесності, правил оформлення посилань.

Потребує посилення контролю з боку завідувачів кафедр, наукових керівників курсових робіт бакалаврів, кваліфікаційних робіт магістрів питання правильного оформлення посилань на джерела інформації у студентських роботах.

Акцентую на персональній відповідальності наукових керівників і консультантів дисертацій, членів спеціалізованих вчених рад щодо дотримання високої вимогливості і принциповості та неприпустимості академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях.

Інформаційне забезпечення освітньо-наукового процесу

Наукова бібліотека Запорізького національного університету – це складова частина єдиної системи університету і важлива ланка наукового та освітнього процесів, потужний бібліотечно-інформаційний комплекс.

2019 рік показний для модернізації університетської бібліотеки – розвиток отримали найважливіші її складові, що дозволило здійснити трансформацію інформаційного простору наукової бібліотеки.

Проривне досягнення 2019 року – придбання нового потужного сервера для потреб бібліотеки вартістю понад 56 тис. грн. та операційно-програмного модуля «УФД/Бібліотека-WEB-Android» вартістю 35 тис. грн. Сервер і модуль

відкрили доступ до повного обсягу електронного каталогу в режимі online та надали можливість завантажувати електронний каталог як мобільний додаток LibClient на пристроях на базі Android. Студенти, науково-педагогічні працівники та усі бажаючі можуть із гаджетів користуватись електронним каталогом, створювати та роздруковувати списки відібраної літератури, переглядати та завантажувати електронні видання, відслідковувати надходження номерів журналів і наукових збірників та переглядати їх зміст, замовляти видання з фонду наукової бібліотеки дистанційно тощо.

Використання з нового навчального року штрих-кової технології дозволило здійснювати запис здобувачам вищої освіти за студентськими квитками, які відтепер є і читацькими квитками користувачів бібліотеки. Завдяки сканерам штрих-кодів та програмній системі запис до бібліотеки здійснюється миттєво.

Технічне та програмне оновлення створило якісно нові можливості для інформаційного забезпечення освітньо-наукового процесу в університеті.

У 2019 році загальна кількість користувачів університетської книгозбірні склала понад 14 тисяч осіб.

Із урахуванням фонду бібліотечного підрозділу Інженерного інституту ЗНУ загальний фонд наукової бібліотеки на кінець 2019 року складає 1 285 681 примірник друкованих та електронних видань, із них: наукових – 521 545 примірників, навчальних – 631 297, періодичних видань – 135 961.

За рік до фонду бібліотеки надійшло 14 896 примірників видань, із них електронних – 8 420 назв.

Фонд періодичних видань бібліотеки поповнився на 949 примірників журналів, що були отримані за передплатою на 1-е та 2-е півріччя 2019 року, оформленої науковою бібліотекою згідно з замовленнями кафедр у межах кошторисних призначень та надіслані в дар закладами та організаціями України й зарубіжжя.

Проекти «Книги для 100 бібліотек та університетів України: боротьба за свідомість», «Професійна перепідготовка військовослужбовців Збройних Сил

України, звільнених у запас та членів їх сімей («Україна-Норвегія»)) Міжнародного фонду соціальної адаптації «Україна-Норвегія» дозволили збільшити кількість нових навчальних і наукових видань.

Завдяки книгообміну із іншими закладами вищої освіти України, а також у дар від організацій та приватних осіб України та з-за кордону наукова бібліотека університету отримала 1 111 назв наукової, навчально-методичної, художньої літератури та періодичних видань накладом 2 062 примірники, загальна сума позабюджетних коштів склала 147 609 грн.

Протягом 2019 року до фондів читальних залів передано 3 589 авторефератів дисертацій, захищених в Україні у 2018-2019 рр., дисертацій, захищених у спецрадах ЗНУ, – 43 назви.

Наукова бібліотека ЗНУ у 2019 році інтенсивно працювала над формуванням та забезпеченням доступу читачів до власних електронних інформаційних ресурсів.

Електронний каталог наприкінці року перевищив **1 млн 230 тисяч** бібліографічних описів документів із доступом до повнотекстового формату локальної мережі та через гіпертекстове посилання в мережі інтернет.

За 2019 рік з урахуванням конвертації електронного каталогу Інженерного інституту ЗНУ створено понад 66 тисяч нових бібліографічних записів на всі види видань на всіх видах носіїв інформації бібліотечного фонду. На сьогодні це одна з найбільших електронних інформаційних баз даних власної генерації в режимі реального часу в Україні.

Ресурс електронної бібліотеки на електронних носіях та в режимі локального доступу у грудні досяг 140 тисяч назв електронних видань, серед яких значна колекція електронних підручників до вивчення дисциплін.

Наукова бібліотека постійно здійснює підготовку матеріалів про інформаційне забезпечення при процедурах ліцензування і акредитації.

Працівниками наукової бібліотеки виконано великий обсяг роботи з приведення у відповідність обсягу бібліотечного фонду до кількості контингенту студентів Інженерного інституту ЗНУ з урахуванням специфіки

інформаційного забезпечення інженерних спеціальностей. Електронний каталог бібліотеки Інженерного інституту ЗНУ конвертовано в загальний електронний каталог, подальша робота в підрозділі виконується на базі програмної системи «УФД/Бібліотека».

Із метою відбору видань, що не втратили актуальність і можуть бути використані для інформаційного забезпечення спеціальностей у ЗНУ з урахування Інженерного інституту ЗНУ, була проведена робота з реорганізації фонду науково-технічної бібліотеки ЗЦНТІ.

Ресурси наукової бібліотеки презентуються на книжкових виставках за програмами більшості науково-практичних конференцій, семінарів, що проводяться в ЗНУ.

Наукова бібліотека продовжує здійснювати Програму заходів з відзначення 100-річчя першого досвіду українського державотворення у ХХ столітті, вшанування подій та видатних учасників. Книжкова експозиція «Українська революція 1917-1921 років. До 100-річчя подій» цього року відкривала нові видання наукових досліджень, документальних матеріалів, мемуарів, художніх творів. Окремий розділ склали унікальні видання української діаспори, що висвітлюють історію УНР з точки зору її учасників (надійшли в дар з приватної бібліотеки П. М. Тараненка (Велика Британія), передані його родиною).

Результатом інформаційно-пошукової роботи 2019 року стала підготовка 3-х **бібліографічних покажчиків**, що вийшли в серіях «До ювілеїв видатних вчених ЗНУ» (До ювілею Миколи Фролова), «До актуальних тем та подій» («Євроатлантична інтеграція України: партнерство заради безпеки»), «До відзначення ювілейних дат на державному рівні» («Соборність України: минуле, сучасне, майбутнє: до 100-річчя проголошення Акту Злуки УНР та ЗУНР»).

Розпочалася масштабна робота з вивчення газетного фонду наукової бібліотеки, що бере свій початок із номерів газет 1949 року, на предмет публікацій про буденне й історичні події Запорізького педінституту –

університету в минулому столітті та сучасне життя. Результатом роботи стане підготовка бібліографічного покажчика «ЗНУ на шпальтах газет. До 90-річчя Запорізького національного університету».

Створене в рамках проєкту «Відкритий простір бібліотеки. Open space library» нове середовище в холі бібліотеки набуло популярності серед студентів та науково-педагогічних працівників, що сприяє перетворенню книгозбірні у цікавий й відкритий простір для відвідувачів.

Арт-простір у 2019 році відкрив для університетської спільноти мистецтво майстрині петриківського розпису Наталії Рибак, американського документального фотографа Брендона Хоффмана, запорізького фотохудожника Олександра Максимова, непрофесійної художниці, доцента юридичного факультету ЗНУ Лілії Шеховцової.

Рекламно-іміджева діяльність спрямована на покращення сприйняття університетською спільнотою бібліотеки, розкриття її ресурсів. Інформація про заходи, події в бібліотеці подається на офіційному сайті ЗНУ. Інформаційна сторінка в **соціальних мережах** Facebook, Twitter, Telegram постійно презентує бібліотечний контент.

Система обслуговування користувачів наукової бібліотеки ЗНУ орієнтована як на внутрішнього, так і на зовнішнього користувача. Кількість відвідувань структурних підрозділів бібліотеки склала 400 тисяч, зокрема, звернень до її сайту – понад 100 тисяч. Студенти та викладачі отримали з фондів наукової бібліотеки майже 700 тисяч примірників книжкових та періодичних видань, у т.ч. із електронної бази – кожне 10-те видання.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 19.05.2019 р. № 670 «Про надання доступу закладам вищої освіти і науковим установам до електронних наукових баз даних» Запорізький національний університет має доступ до платформ **Web of Science** та **Scopus** за кошти держбюджету. За умовами Договору доступ здійснюється через веб-сторінку наукової бібліотеки ЗНУ. Упродовж року наукова бібліотека підключалася до всіх вебінарів від компанії Clarivate Analytics та Elsevier, присвячених роботі з

ресурсами та сервісами платформ Web of Science та Scopus для наукової діяльності. Для науковців, студентів та співробітників на базі університету спеціалістом із навчання компанії Clarivate Analytics І. Тихонковою (м. Київ) було проведено науково-методичний семінар «Публікаційна стратегія науковця і установи».

Запорізькому національному університету як учаснику Консорціуму «**ELibUkr: Електронна бібліотека України**», до якого входять 36 університетів України, у 2019 році було відкрито доступ до ресурсів міжнародних баз наукової інформації: мультидисциплінарної бази даних EBSCO та бази статистичної інформації «Statista» Дослідницького інституту «Statista» м. Гамбург.

Провідними фахівцями наукової бібліотеки для науково-педагогічних працівників та студентів розроблено та презентовано **тренінги** із використання ресурсів та сервісів електронного каталогу на базі нового програмного модуля, інформаційних платформ та аналітичних сервісів наукометричних баз даних, оформлення списків використаної літератури до наукових робіт, сучасних бібліографічних сервісів. Для студентів 1-х курсів всіх факультетів проведено практичні заняття з основ інформаційної культури.

Ресурси наукової бібліотеки задіяні в **профорієнтаційній роботі**. Запроваджені 2019 року заходи спрямовані на надання випускникам, вчителям, бібліотекарям шкіл Запорізької області доступу до електронних ресурсів та віртуальних сервісів наукової бібліотеки, ознайомлення з університетською бібліотекою під час екскурсій. Для майбутніх вступників на сайті наукової бібліотеки створено сервіс «Онлайн-реєстрація», що дозволяє дистанційно зареєструватись і стати читачем бібліотеки ЗНУ, а спеціально актуалізована на веб-сторінці електронного каталогу база даних «Зовнішнє незалежне оцінювання» подає інформацію про понад 600 джерел з фонду наукової бібліотеки на допомогу при підготовці до ЗНО.

Практику трансформації інформаційного простору наукової бібліотеки на базі технічного та програмного оновлення презентовано директором бібліотеки на міжнародній конференції (м. Одеса).

Із метою адаптації наукових фахових видань ЗНУ до сучасних вимог науковою бібліотекою розробляється **цифровий ідентифікатор об'єктів DOI**. Дані вносяться до єдиного міжнародного реєстру DOI агенції CrossRef.

Запорізьким національним університетом продовжено Договір про співпрацю з компанією «Антиплагіат», за яким здійснюється доступ до сервісу **Unicheck**. Спеціалізовані вчені ради безкоштовно перевіряють дисертації, що надходять на розгляд, а редколегії фахових видань – статті на предмет несанкціонованих текстових запозичень. Координаційні та технічні питання організації доступу до сервісу Unicheck покладено на наукову бібліотеку ЗНУ.

Одне з найближчих завдань – створити **репозитарій** як загальноуніверситетську електронну базу даних для накопичення, зберігання і систематизації академічних текстів. Репозитарій спрямований на поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності. Репозитарій матиме два рівні доступу: 1-й – загальноуніверситетський (тексти дисертацій); 2-й – локальний, факультетський (кваліфікаційні роботи магістрів).

6. Міжнародне співробітництво. Проектна і грантова діяльність

Процеси глобалізації та інтернаціоналізації всіх сфер громадського життя впливають на визначення міжнародної діяльності як одного з основних пріоритетів стратегії розвитку закладу вищої освіти.

Із метою інтернаціоналізації освіти в Запорізькому національному університеті, його інтеграції у світовий освітній та науковий простори та на виконання завдань, поставлених Стратегією розвитку Запорізького національного університету протягом 2018-2022 років, пріоритетними напрямками у сфері міжнародної діяльності університету у 2019 році залишаються розширення міжнародного партнерства в рамках науково-технічного та академічного співробітництва; збільшення контингенту здобувачів

вищої освіти з числа іноземних громадян; інтенсифікація міжнародної академічної мобільності студентів та науково-педагогічних працівників.

Ключовий напрям проектної роботи в університеті – здійснення тренінгової, консультаційної, інформаційної підтримки науковців щодо пошуку та подання проектних пропозицій різного рівня. У листопаді 2019 р. із метою інтенсифікації міжнародної проектної і грантової діяльності в ЗНУ було створено Раду з питань проектної діяльності та затверджено Положення про реалізацію проектів програм міжнародної співпраці та управління коштами грантів.

Протягом 2019 р. університет брав участь у міжнародних грантових проектах за такими напрямками як філологічні, соціальні, природничі, юридичні, історичні, економічні науки та журналістика, європейські студії, інформаційні технології.

Серед них 5 проектів за фінансової підтримки фонду ЄС, із них 3 – у рамках програми Erasmus+ Жана Моне:

5.1) «Європейська проектна культура» («Europroc») (керівники – Гура О. І., Меняйло В.І.), що передбачає розробку та впровадження спеціалізованого курсу «Основи європейської проектної діяльності» для магістрів та аспірантів.

5.2) «Європейські цінності у художніх текстах» («Euvolia») (керівники – Тупахіна О. В., Черкасов С. С.).

5.3) «Європейська конвергенція правових, економічних та культурологічних основ попередження корупції» (керівник – Макаренков О. Л.).

У рамках програми **ERASMUS+ KA2** Capacity Building in Higher Education ЗНУ є бенефіціаром та входить до складу консорціуму університетів у двох проектах, а саме «Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесності й розвиток професіоналізму» («Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism»), переможець 2018 р. та «Розвиток потенціалу підготовки учителів іноземної мови на шляху України до впровадження багатомовної

освіти та європейської інтеграції» («Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine's Multilingual Education and European Integration»), переможець 2019 р.

В останньому проєкті ЗНУ виступає національним координатором. Головним партнером є Тартуський університет (Естонія), який співпрацює із Запорізьким національним університетом, зокрема щодо підготовки й перепідготовки вчителів. Учасниками консорціуму також є Гейдельберзький педагогічний університет (Німеччина), Астонський університет (Британія), Інтерлінк Академія (неурядова організація, Німеччина), Миколаївський національний університет, Черкаський національний університет, Полтавський національний педагогічний університет, Харківський національний університет, Горлівський інститут іноземних мов, Тернопільський національний університет, Івано-Франківський національний університет, всеукраїнська асоціація вчителів англійської мови «TESOL – Ukraine» (неурядова організація), Міністерство освіти та науки України.

В університеті розробляються проєкти Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project (Академічна Доброчесність) (SAIUP); програма Британської Ради Active Citizens («Активні громадяни»); проєкт впровадження методики CLIL у співпраці з Нарвським коледжем Тартуського університету, програма «U-LEAD з Європою» в партнерстві з німецьким Університетом Віадрина, «Зміни педагогічних факультетів та університетів у 21 столітті», ініційований педагогічним факультетом Університету імені Масарика (м. Брно, Чехія) за фінансової підтримки Чеської агенції з розвитку тощо.

Кількість угод про міжнародне наукове співробітництво між закладами вищої освіти, дослідницькими установами та іншими міжнародними організаціями постійно зростає та становить 132, із яких діючих, станом на 01.12.2019 р. – 99. Із них 68 договорів пов'язані з мобільністю, стажуванням, підвищенням кваліфікації, проходженням практик, решта – із спільними заходами, дослідженнями, науковою діяльністю, обміном інформацією.

У 2019 р. було налагоджене співробітництво у науковій та освітній сферах із 7 закладами вищої освіти Болгарії, Білорусі, Норвегії, Польщі, Словаччини, Франції. Були підписані договори про співпрацю з Департаментом інформації та підвищення кваліфікації вчителів при Софійському університеті ім. Св. Климента Охридського, Білоруським державним університетом транспорту, університетом ім. Яна Длугоша, університетом Дю Мен, Варненським університетом менеджменту, закладом освіти «Гомельський державний університет ім. Франциска Скоріни», Поліським державним університетом, меморандум про взаємопорозуміння щодо академічної співпраці зі Словацьким сільськогосподарським університетом. ЗНУ підписав меморандум про співробітництво в рамках спільного китайсько-українського науково-дослідного проєкту кольорових металів із підприємством «Фуцзянь Xiangxin» з метою зміцнення співробітництва між КНР та Україною в галузі інновацій, науки та техніки, а також впровадження іноземних передових технологій.

Велика кількість іноземних гостей щомісяця відвідує ЗНУ завдяки позитивному іміджу нашого закладу, його позиції на освітньому ринку Південного Сходу України. Так, цього року ЗНУ відвідали Надзвичайний та Повноважний посол ФРН в Україні Анка Фельдгузен та Генеральний консул Штефан Кайль, прес аташе США Т. Колінз, другий секретар посольства Швеції в Україні Хільма Дальстрьом, заступник аташе посольства США в Україні з питань культури та освіти Майк Хакетт. Крім того, наш університет приймає представників партнерських закладів вищої освіти, соціальних та культурних організацій, тут працюють іноземні викладачі, менеджери та тренери.

ЗНУ приймав представників Канадської урядової програми науково-дослідницьких стажувань студентів «Mitacs Globalink Research Internship», Німецьких навчальних програм від Німецької служби академічних обмінів DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst), Американської стипендіальної програми Global UGRAD за підтримки уряду США.

Важливим компонентом міжнародного співробітництва є академічна мобільність. Науково-педагогічні працівники ЗНУ у 2019 р. брали участь у спільних проєктах, викладанні, стажуванні, підвищенні кваліфікації за кордоном. У 2019 році в Запорізькому національному університеті учасниками академічної мобільності стали 91 викладач: 55 осіб брали участь у міжнародних конференціях, форумах, проєктах, семінарах за кордоном, 36 осіб брали участь у стажуваннях та підвищенні кваліфікації.

Закордонні відрядження відбувалися у: Великій Британії, Словенії, Словаччині, Польщі, Бельгії, Чехії, Білорусі, Болгарії, Франції, Німеччині, Іспанії, Китаї, Ізраїлі, Єгипті, Латвії, Румунії, Сербії, Португалії, Угорщині, Грузії, Швеції, Естонії.

Протягом 2019 року за кордоном перебувало 96 студентів ЗНУ, які навчаються на факультетах соціології та управління, історичному, економічному, енергетики, електроніки та інформаційних технології, металургії, менеджменту, факультету економіки та управління, журналістики, іноземної філології, філології, фізичного виховання.

Студенти ЗНУ брали участь у довгострокових стажуваннях, у тому числі в рамках програми «Bruckenschlag Ukraine e.V.Hospitation 2019», програми обмінів Федерації «Обмін Франція-Україна», професійному стажуванні, а також у роботі курсів підвищення кваліфікації вчителів при Софійському університеті Св. Климента Охридського, тренінгу European Democrat Students (м. Сан-Марино, Італія), освітніх курсах Інституту польської філології Вроцлавського Університету (м. Вроцлав, Польща), Erasmus+ Youth Exchange 2018-1-TR01-KA105-057429 (Туреччина), Erasmus+ Youth mobility 2018-1-CZ01-KA105-047863 (Чехія), конкурсі факт-чекінгу «БезБрехні» із метою стажування у німецькому видавництві TAZ (Німеччина), M100 Young European Journalists Workshop (Німеччина), навчанні в NAWA – Summer school of Polish language and culture, тощо.

Серед усього розмаїття програм та схем мобільності, пріоритетним для ЗНУ є напрям міжнародної кредитної мобільності Еразмус+. У Рамках

програми Еразмус+ повністю покриваються всі витрати, пов'язані з реалізацією мобільності як для її учасників, так і для організацій-партнерів за рахунок фонду ЄС. Крім того, Еразмус+ забезпечує ефективний та прозорий механізм реалізації проєктів мобільності. Це, як правило є першим кроком для налагодження більш тісного інституційного співробітництва між університетами-партнерами. За результатами конкурсу Еразмус+ на 2020 рік Запорізький національний університет отримав можливість брати участь в академічній мобільності в UNIVERSITA DEGLI STUDI DI FOGGIA (Італія), UNIWERSYTET GDANSKI (Польща), INSTITUTO POLITECNICO DO PORTO (Португалія), UNIVERSITATEA BABES BOLYAI (Румунія). У поточному році 3 викладачі ЗНУ проходили стажування (підвищення кваліфікації) в UNIVERSITA DEGLI STUDI DI FOGGIA. Підписана міжінституційна угода на 2019-2020 та 2020-2021 рр. між ЗНУ та UNIWERSYTET GDANSKI про академічну мобільність.

У ЗНУ діють програми академічної мобільності в рамках двосторонніх угод з Інститутом прикладних наук Магдебург-Стендаль (Німеччина), Вроцлавським Університетом (Польща) (освітні курси Інституту польської філології Вроцлавського Університету), Поморською академією в Слупську (Польща), Університетом Метрополітен Прага (Чеська Республіка), Аньхойським педагогічним університетом (Китай).

ЗНУ співпрацює із міжнародними програмами, такими як: фонд ім. Фулбрайта, Німецька асоціація академічних програм DAAD, Рада міжнародних наукових досліджень (IREX), Турецька програма академічних обмінів Мевляна, стипендіальна програма Вишеградського фонду, федерація «Обміни Франція – Україна», Центр міжнародних правових досліджень (CILS), Американська рада з міжнародної освіти.

ЗНУ бере участь у реалізації Проєкту «Україна-Норвегія», який фінансується Королівством Норвегія та має за мету професійну перепідготовку військовослужбовців та членів їхніх родин на цивільні спеціальності, які сьогодні дуже затребувані в Україні.

Цього року до ЗНУ були запрошені **13 іноземних викладачів та фахівців** на тривалий термін від 1 місяця до 1 року зі Сполучених Штатів Америки, Польщі, Франції та Китаю. ЗНУ у рамках договору про співпрацю з Аньхойським педагогічним університетом бере участь у вихідній академічній мобільності на період із жовтня 2019 р. по січень 2020 р.

Із метою забезпечення безперервного зростання академічної мобільності, підвищення мовних компетентностей співробітників та студентів ЗНУ, в університеті функціонує **Центр німецької мови** (офіційний партнер Гете Інституту), на базі якого проводять курси з вивчення сучасної німецької мови та підготовки до складання мовних тестів; **Школа Конфуція**, яка надає освітні послуги з вивчення китайської мови та культури за допомогою китайських викладачів та волонтерів; **Центр інтенсивного вивчення іноземних мов та Центр польської мови та культури**.

Активно ведеться робота з налагодження нових зв'язків та перепідписання договорів про співпрацю з Університетом ім. Мехмета Акіф Ерсоя (Туреччина), Університетом Косаелі (Туреччина), Університетом Байбурт (Туреччина), Канадським коледжем англійської мови (Канада), Університетом ім. Масарика (Чеська Республіка) та ін.

Забезпечення сталого зростання участі ЗНУ в міжнародній діяльності є одним із ключових векторів Стратегії розвитку ЗНУ на 2018–2022 рр., яка містить кількісні показники міжнародної діяльності, в тому числі для вхідної та вихідної мобільності, умов навчання українських студентів, доступу до освітніх послуг іноземних студентів. Так, згідно зі Стратегією розвитку ЗНУ на 2018–2019 рр., вихідна академічна мобільність має бути інтегрована в освітній процес і охоплювати не менше 10 % контингенту студентів; не менше 20 % складу науково-педагогічних та адміністративних працівників; постійна планова вхідна академічна мобільність має бути не менше 5 студентів та 5 викладачів на рік; досвід роботи з іноземним викладачем, навчання в групі з іноземцями повинен мати кожний п'ятий студент ЗНУ; кількість іноземних громадян у студентському контингенті має бути доведена до 5%.

Наразі іноземні громадяни можуть отримати в університеті такі освітні послуги як довузівська мовна підготовка; навчання за програмами бакалаврату та магістратури; навчання в аспірантурі. У 2019 році кількість іноземних студентів у ЗНУ сягнула 212, із них: 60 – слухачів підготовчого відділення, 105 – студенти бакалаврату, 42 магістри та 5 аспірантів. Це громадяни Марокко, Узбекистану, Нігерії, Туреччини, Китаю, Туркменістану, Литви, Тунісу, Йорданії, Азербайджану, Еквадору, Лівану, Сирії, Вірменії. Цей показник є рекордним у порівнянні з попередніми роками, що дає підстави прогнозувати збільшення показника від загального контингенту у 2022 р. Із 01 листопада 2019 р. на факультеті соціології та управління започатковано реалізацію освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» із англійською мовою викладання.

Задля досягнення показників, декларованих у Стратегії розвитку ЗНУ на 2018–2019 рр., відділом міжнародних зв'язків було розроблено **Дорожню карту перспективного розвитку міжнародної діяльності** на 2020 рік, яка містить аналіз поточної міжнародної діяльності та ключові виклики, що стоять перед ЗНУ, ключові задачі та кроки, які потрібні для створення більш сприятливого середовища для розвитку міжнародної діяльності університету.

Основними передумовами для здійснення успішної міжнародної діяльності ЗНУ є оптимізація роботи над укладанням договорів про міжнародну співпрацю із іноземними закладами вищої освіти; вступу ЗНУ до міжнародних академічних та професійних асоціацій, у тому числі асоціацію університетів *Magna Charta Universitatum*; підвищення якості знань іноземної мови співробітниками та студентами, створення англійських ліній навчання; участь у інформаційних днях, організованих міжнародними агенціями та фондами; інформування про наявні програми академічної мобільності науково-педагогічних працівників та студентів; створення факультетами й відповідними структурними підрозділами умов для активної участі науково-педагогічних працівників та студентів у міжнародних програмах академічної мобільності; участь у міжнародних освітніх виставках та ярмарках із метою залучення іноземних

абітурієнтів; робота з розробки рекламної продукції про університет та факультети англійською мовою та ін.

7. Профорієнтаційна робота. Працевлаштування випускників

Профорієнтаційна діяльність ЗНУ спрямована на такі категорії, як вступники, їхні батьки, учителі, керівники закладів загальної середньої освіти, роботодавці, державні установи та освітянські інституції.

Основні профорієнтаційні напрями спрямовані на комплексну роботу зі вступниками через:

- підготовчі курси;
- інформаційно-консультаційні зустрічі;
- батьківські збори;
- безкоштовні пробні тренінги із ЗНО;
- основну сесію ЗНО;
- дні відкритих дверей і Дні абітурієнта;
- науково-методичні семінари для працівників закладів загальної середньої освіти;
- конкурси, тренінги, квести, професійно орієнтовані майстер-класи та лекції тощо;
- академічну мобільність;
- інші профорієнтаційні заходи.

Активна профорієнтаційна робота проводиться зі **слухачами підготовчих курсів**. У 2019 р. підготовчі курси закінчили 424 слухачі, із них вечірню форму 126, заочну – 109, на базі Інженерного інституту ЗНУ – 56. Нововведенням минулого року було запровадження 3-місячних інтенсивних курсів, на яких навчалось 133 слухачі, 35 із них – у рамках договору про підготовку до ЗНО дітей працівників «Запоріжсталі». У 2019/2020 н.р. на підготовчих курсах навчається 260 слухачів, із них на вечірній формі 117, на заочній – 82, на базі Інженерного інституту ЗНУ – 61. У цьому році набір на 4-місячні підготовчі курси розпочато 2 грудня.

Для слухачів підготовчих курсів працює система електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle, де розміщені навчальні та довідкові матеріали.

Для майбутніх учасників ЗНО в цьому навчальному році наукова бібліотека сформувала базу для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання – **безкоштовний онлайн-репетитор підготовки до ЗНО** (навчальна і довідкова література, яка допоможе успішно підготуватись до ЗНО). Спільно з відділом доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування розроблена інформаційна листівка й анкета для онлайн-реєстрації читачів. На сьогодні читачами наукової бібліотеки через цю послугу стали більше 180 осіб, які мають можливість використовувати ресурс бібліотеки при підготовці до ЗНО. Для науково-педагогічних працівників університету фахівці бібліотеки проводять тренінг із використання фондів бібліотеки вступниками. У подальшому планується широкомасштабне залучення школярів до цих даних.

Важливою в роботі університету є система профорієнтаційного супроводу учнівської молоді. Різного роду заходи для учнів випускних класів привертають до ЗНУ увагу багатьох вступників. За усіма факультетами закріплені **більше 80 закладів** загальної середньої освіти м. Запоріжжя й Запорізької обл., у яких проводиться профорієнтаційна робота.

Серед масштабних профорієнтаційних заходів, які були проведені у 2019 році, варто відзначити такі:

- фотоконкурс «Краще фото випускного класу» (взяли участь школярі 9 загальноосвітніх закладів міста й області, всього 121 учасник). Участь у голосуванні взяли 9 844 голоси;

- фінал фізкультурно-розважального турніру на Кубок ректора, учасниками якого стали близько 120 учнів випускних класів Запоріжжя й області;

- продовження проєкту «Випускник, привітай учителя» (охоплено 120 закладів загальної середньої освіти);

- проведення вперше творчого конкурсу «Кубок випускного класу» (взяло участь майже 150 школярів);
- започаткування «Школи лідерів учнівського самоврядування»;
- запровадження екологічної акції з висаджування дубків-нащадків запорізького дуба в закладах загальної середньої освіти м. Запоріжжя «ЗНУ згуртовує молодь для збереження ДНК краю і нації» (охоплено 14 закладів загальної середньої освіти);
- започаткування конкурсу «Шкільна ліга сміху» (взяло участь майже 60 учасників);
- проведення профорієнтаційних тренінгів із кар'єрного стратегування для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти м. Марганця (взяло участь більше 80 школярів);
- проведення Форуму-семінара «Молодь проти булінгу» (взяло участь 66 осіб, серед них – 33 шкільних психологи, соціальних педагоги та учителя, 19 школярів, 12 студентів і 2 батьків);
- створення агітаційних груп на факультетах для проведення профорієнтаційної роботи, презентаційних заходів у закладах загальної середньої освіти та ВНЗ I-II рівнів акредитації Запорізької та суміжних областей (у групу входить близько 150 студентів усіх факультетів);
- організація проведення екскурсій для школярів у канікулярний період у Зоологічний музей ЗНУ, Музей етнографії народів Півдня України, медіацентр ЗНУ(учні 5-11 класів);
- розширення мережі базових шкіл для подальшої співпраці та профорієнтаційної роботи (Балабинський НВК «Престиж», Біленківська ЗОШ, Гуляйпільський колегіум «Лідер», Гуляйпільська ЗОШ, Вільнянська гімназія «Світоч», Степногірська ЗОШ № 1, Кам'янська ЗОШ № 1, Енергодарська ЗОШ № 4, школи Широківської територіальної громади тощо);
- інформування випускників коледжів щодо можливостей здобуття вищої освіти в університеті, або тих, які вступають на 2-й або 3-й курс (Запорізький гідроенергетичний, Запорізький металургійний, Економіко-правничий коледж

ЗНУ, Торговий коледж ЗНУ, Нікопольський педагогічний коледж, Дніпрорудненський індустріальний, Запорізький медичний, Шацький лісовий коледж, Лубенський лісотехнічний коледж, Мелітопольський коледж Таврійської академії). У результаті зустрічей укладені договори на підготовку випускників коледжів. Як свідчить статистика вступу на старші курси, така робота дала позитивні результати;

- участь у виставці «Абітурієнт-2020» у Козак-Палаці (м. Запоріжжя, 07-09 листопада 2019 р.) (виставковий майданчик ЗНУ відвідали майже 1 500 абітурієнтів); Запорізька торгово-промислова палата підготувала, на прохання університету, запрошення від нашого закладу із логотипом для школярів, які були надіслані в заклади загальної середньої освіти;

- проведення у квітні 2019 року Дня відкритих дверей (відвідало більше 400 вступників);

- проведення у листопаді 2019 року Дня абітурієнта, учасниками якого стали близько 500 вступників (для майже 200 вступників було проведено комп'ютерне тестування на професійну придатність із метою їх професійного самовизначення та подальшого вибору спеціальності для здобуття професії);

Відділом доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування організовано та проведено виїзні інформаційно-консультативні зустрічі по Запорізькій області, у яких взяло участь 2 100 вступників: смт. Томаківка Томаківського району Дніпропетровської області (200 вступників); смт. Михайлівка Запорізького району Запорізької області (300 вступників); м. Марганець Дніпропетровської області (100 вступників); м. Дніпрорудне (150 вступників); смт. Розівка Розівського району Запорізької області (100 вступників); с. Біленьке Запорізького району (90 вступників); смт. Веселе (200 вступників); м. Гуляйполе (200 вступників); м. Вільнянськ (500 вступників); м. Пологи (200 вступників).

Започаткували та успішно провели виїзні безкоштовні пробні тренінги із зовнішнього незалежного оцінювання в містах Василівка, Мелітополь і Бердянськ (усього взяли участь 915 осіб); як показала статистика вступу, такі

тренінги дозволили нам привернути до себе увагу вступників. Якщо у 2018 році до ЗНУ з Бердянська і району вступило 2 особи, у 2019 – 16; із Мелітопольського р-ну було 4, стало 25, з Василівки і р-ну було 44, стало 58.

ЗНУ виступає провідною платформою підготовки до ЗНО для вступників міста та регіону:

- провели безкоштовні пробні тренінги із зовнішнього незалежного оцінювання в ЗНУ з усіх предметів (усього 7 100 зареєстровані, 5 434 взяли участь);

- уже упродовж багатьох років на базі ЗНУ працює платформа Консультаційно-реєстраційного Центру спільно з Дніпропетровським регіональним центром оцінювання якості освіти; для участі в основній сесії ЗНО зареєстровано близько 100 вступників.

- провели пробні тренінги із ЗНО з іноземних мов для вступу в магістратуру, у якому взяли участь 282 випускники бакалаврату;

- виступили базою для проведення пробної й основної сесій із ЗНО (у пробному ЗНО на базі Запорізького національного університету взяли участь 862 учасники, в основній сесії – 1 044 учасники, у вступних випробуваннях, що проводяться з використанням організаційно-технологічних процесів здійснення ЗНО для вступу на другий (магістерський рівень) вищої освіти в єдиному фаховому іспиті взяли 550 студентів, у єдиному фаховому вступному випробуванні – 180);

- створено Регіональний освітній науково-інноваційний комплекс (РОНІК) для підвищення кваліфікації педагогічних працівників та керівників закладів загальної середньої освіти; відвідано 65 закладів загальної середньої освіти; упродовж січня–листопада 2019 р. укладено договори за підписами двох сторін із 73 закладами загальної середньої освіти, серед яких є заклади загальної середньої освіти області; видали 218 сертифікатів про підвищення кваліфікації.

Для ефективнішого інформування вступників про профорієнтаційні заходи створено сайт відділу доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування <http://sites.znu.edu.ua/vdpp/index.html>.

Профорієнтаційна діяльність Запорізького національного університету із закладами загальної середньої освіти всебічно висвітлюється в центральних і регіональних ЗМІ. Йдеться і про Дні відкритих дверей, Дні абітурієнта, науково-методичні семінари на базі РОНІКу, засідання Школи філологічних наук, професійні майстер-класи від провідних вчених ЗНУ тощо. Традиційно широко медіа презентували підсумки конкурсу-захисту наукових робіт учнів-членів Малої академії наук, інші заходи.

Найактуальнішими у плані інформаційної діяльності лишалися пріоритети роз'яснювальної роботи щодо ЗНО та вступу, особливостей вступної кампанії загалом і правил прийому до ЗНУ зокрема. Також масштабно висвітлюється проведення у ЗНУ безкоштовних пробних тренінгів із ЗНО.

Ще одним важливим напрямком популяризації досягнень університету є **виставкова діяльність** вишу. Серед традиційних варто назвати Міжнародну спеціалізовану виставку «Освіта та кар'єра» (Київ), за результатами участі в якій університет відзначений почесними нагородами. Звання «Лідер наукової та науково-технічної діяльності» присвоєне на цій виставці, підвищує рейтинг закладу вищої освіти не тільки серед вступників та їхніх батьків, а й серед роботодавців.

Особливе місце в профорієнтаційній діяльності університету займає іміджеве позиціонування та популяризація освітньої діяльності університету у форматі Всеукраїнських виставок «Ярмарок освіти», проведення «Дня абітурієнта» та «Дня відкритих дверей», підготовки спеціального випуску газети «Запорізький університет», реалізується комунікація в соціальних мережах.

Ефективною формою донесення інформації про заклад вищої освіти є соціальні мережі, зокрема Facebook, де користувачі мають змогу отримувати відео- та текстову інформацію, коментувати її. Офіційні сторінки в соціальних

мережах дозволяють залучити додаткову аудиторію до читання та поширення інформації про заклад вищої освіти.

Рекламна діяльність спрямована на виготовлення рекламної інформаційної продукції, підготовку рекламних оголошень для розміщення у місцевих ЗМІ, в інтернет-просторі, маршрутних таксі, на плазмовому екрані на бульв. Шевченка та ін.

Упродовж 2019 року представники ЗНУ взяли участь у виставкових заходах:

- в Україно-британському форумі «Досконалість викладання і навчання у вищій освіті» (м. Київ, грудень);

- у X Міжнародному інвестиційному форумі з відновлюваної енергетики (м. Київ, грудень);

- у XVIII агропромисловій виставці «АгроТехСервіс» («Козак-палац», м. Запоріжжя, лютий);

- у студентському форумі «neforum ZNU» (ЗНУ, м. Запоріжжя, лютий).

- у Міжнародному освітньому форумі «Україна – Болгарія» (ЗНУ, м. Запоріжжя, квітень);

- у «Форумі із розвитку готельно-ресторанного бізнесу "HoReCa PRO"» («Козак-палац», м. Запоріжжя, квітень);

- у IV Міському форумі соціальних ініціатив в освіті (м. Запоріжжя, квітень);

- у II Міжнародному педагогічному саміті «Система медіаосвіти як фундамент розвитку і консолідації громадянського суспільства» (ЗНУ, м. Запоріжжя, квітень);

- у Гендерному форумі-2019 «Запорізький досвід взаємодії громади, влади, освіти у виконанні Резолюції 1325 “Жінки. Мир. Безпека”» (ЗНУ, м. Запоріжжя, квітень);

- у Всеукраїнському фестивалі гри PlayFest (на базі ЗНУ, м. Запоріжжя, квітень);

- у щорічній міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра-2019» (м. Київ, квітень);
- у Запорізькому промисловому форумі – 2019 («Козак-плац», м. Запоріжжя, травень);
- у III Міжнародному екологічному форумі «Еко Форум-2019» («Козак-палац», м. Запоріжжя, травень);
- у X Міжнародній спеціалізованій виставці технологій у металургійному виробництві METEC & 4th ESTAD-2019 (м. Дюссельдорф (Німеччина) на площах Messe Düsseldorf Exhibition, липень);
- у Міжнародній конференції, присвяченій реформам в Україні (в м. Торонто (Канада), липень), де діяв «Український дім» – унікальний майданчик для виставки технічних розробок;
- у літньому Forum ZNU (ЗНУ, м. Запоріжжя, серпень);
- у I Всеукраїнському форумі Фонду енергоефективності (м. Київ, вересень);
- у головному інженерному шоу країни Interpipe TechFest 2019 (м. Дніпро, листопад), до програми якого увійшли виставка сучасної інженерії й техніки, лекторій, змагання з технічних дисциплін, аля інженерів, wow-активності тощо;
- у IV Міжнародному форумі інновацій та кооперації «InCoForum 2019» (м. Запоріжжя, листопад);
- у форумі «Молодь проти булінгу» (ЗНУ, м. Запоріжжя, листопад);
- у Форумі освіти, що об'єднав цього року щорічну спеціалізовану виставку «Ярмарок освіти», форуми «Креативні індустрії – шлях до розвитку» і «Живи та працюй в Україні» («Козак-палац», м. Запоріжжя, листопад);
- у Всеукраїнському форумі органів студентського самоврядування (ЗНУ, м. Запоріжжя, листопад);
- у «Форумі медіапатріотів: 5 років національної свідомості» (м. Буча, Київської області, листопад);

Працевлаштування випускників. Одним із напрямків профорієнтаційної діяльності університету є сприяння в ефективному працевлаштуванні випускників та надання допомоги в пошуку роботи, що відповідає отриманій спеціальності, додаткової професійної підготовки та індивідуальним запитам випускника шляхом організації та проведення: Ярмарків вакансій, Днів кар'єри, засідань круглих столів, семінарів, тренінгів, презентацій, зустрічей із роботодавцями тощо.

На головній сторінці офіційного сайту Запорізького національного університету створили рубрики:

Працевлаштування: <http://web.znu.edu.ua/vakansii/page/index.html>;

Студенту, підпункт Робота: <https://www.znu.edu.ua/4016.ukr.html>;

Роботодавцю: <https://www.znu.edu.ua/4002.ukr.html>.

Інформація про наявність вакансій на підприємствах та організаціях міста й області постійно оновлюється на сайті університету та висвітлюється на стенді «Служба працевлаштування», проводяться консультативні зустрічі щодо успішного працевлаштування.

Великого значення в університеті надають налагодженню та розвитку співпраці з роботодавцями, адже одним із першочергових завдань для створення позитивного наповнення інформаційного простору щодо діяльності вишу є гарантоване працевлаштування його випускників. Одним із важливих напрямків роботи ЗНУ є підписання низки угод із підприємствами про проходження студентами на їхніх базах різного роду практик. Шляхом відбору кваліфікованих працівників студенти потрапляють на практику та професійне стажування на сучасні та найкращі підприємства країни, що дає можливість після завершення навчання працевлаштуватися на ці підприємства.

За останній рік було реалізовано такі заходи:

- 10 майстер-класів від провідних підприємств міста та країни;
- 18 тренінгів від провідних фахівців підприємств країни;
- 4 лекції-тренінги для студентів юридичного факультету від правоохоронних органів міста Києва та Запоріжжя;

- інноваційну програму із взаємодії з міжнародною вертикально інтегрованою гірничо-металургійною компанією Групи Метінвест щодо відбору студентів на практику та стажування, студенти взяли участь у кейс-чемпіонаті від холдингу;

- воркшоп у Центральній бібліотеці Централізованої бібліотечної системи із використанням методів джерелознавства в сучасній музейній справі;

- 7 засідань бізнес-інкубатора на економічному факультеті, в тому числі проведено гру «Грошовий потік»;

- 4 екскурсії на підприємства міста Запоріжжя;

- форум Асоціації випускників факультету журналістики;

- майстер-класи та тренінги для студентів факультетів соціології та управління та математичного щодо працевлаштування та професійної самовизначеності, у рамках співпраці з Обласним центром зайнятості. Студенти взяли участь у Дні кар'єри та Ярмарку вакансій;

- 52 інформаційно-презентаційні зустрічі з роботодавцями щодо нових шляхів працевлаштування;

- 10 модулів із soft skills тренінгової програми від ТОВ «Нова пошта» для успішного початку професійної кар'єри;

- «Економіст року», «Фестиваль реклами», турнір з інформаційних технологій VR-IT, школа «Філологічних знань», Медіафестиваль, фестиваль-конкурс «Ігри розуму», фестиваль «Персонажі», «Авіафест-2019», проєкт «Майбутній державотворець» тощо.

У своїй діяльності університет активно співпрацює з місцевими органами виконавчої влади, Запорізьким міським центром зайнятості та Торгово-промисловою палатою. Університет встановлює соціальне партнерство з підприємствами, установами та організаціями. До університету звертаються не тільки запорізькі роботодавці, але й з інших регіонів – Києва, Харкова, Дніпра, Донецька, Миколаєва, Одеси та ін. Робота спрямована на проведення спільних заходів для професійного становлення та сприяння у працевлаштуванні студентів і випускників ЗНУ.

Для сприяння у працевлаштуванні та кар'єрному зростанні випускників і студентів ЗНУ укладаються договори про співпрацю з підприємствами, організаціями та установами, які є потенційними роботодавцями. За поточний рік підписано 10 договорів. Результатом роботи відділу доуніверситетської підготовки та працевлаштування є формування єдиної бази роботодавців – 272 договори про співпрацю.

Кількість підписаних договорів із роботодавцями наведена в таблиці 3.

Таблиця 3.

№	Факультети	Кількість договорів
1	Економічний факультет	43
2	Математичний факультет	17
3	Біологічний факультет	23
4	Факультет іноземної філології	17
5	Факультет журналістики	19
6	Факультет менеджменту	11
7	Юридичний факультет	14
8	Факультет соціології та управління	11
9	Факультет фізичного виховання, здоров'я та туризму	10
10	Факультет соціальної педагогіки та психології	6
11	Історичний факультет	8
12	Філологічний факультет	2
13	Інженерний інститут ЗНУ	37
14	Загальноуніверситетські	55
	ВСЬОГО:	272

У Запорізькому регіоні основними замовниками та роботодавцями для випускників ЗНУ є: Департаменти освіти і науки, молоді та спорту Запорізької та Дніпровської обласних державних адміністрацій, ТОВ «Метінвестхолдинг», ДП ЗМКБ «Івченко-Прогрес», КП «НВК «Іскра», АТ «Мотор Січ», ПАТ «Запоріжсталь», ДП «Радіоприлад», ТОВ «Запорізький титано-магнієвий

комбінат», ДП «МІГремонт», ДП «Кремнійполімер», КП «Водоканал», ПАТ «Запоріжтрансформатор», ДП «Запорізьке лісомисливське господарство», КБ Приват Банк, ПАТ Ощадбанк, РУ ЗІБ «УкрСиббанк», АТСК «АСКО ДС», НМБГ «Епіцентр», ЗОГ «Сільпо», ТОВ «Нова пошта», ВАТ «Інтурист-Запоріжжя», Запорізька торгово-промислова палата, Запорізька обласна державна адміністрація, Обласне управління державного казначейства, Головне фінансове управління, Управління державної податкової адміністрації, Державна фінансова інспекція в Запорізькій області, Державний департамент України з питань виконання покарань в Запорізькій області, Прокуратура Запорізької області, Державний архів Запорізької області, Запорізький академічний музично-драматичний театр ім. В. Магара, Запорізький обласний союз промисловців і підприємців (роботодавців) «Потенціал», загальноосвітні школи, дошкільні навчальні заклади, соціальні служби, туристично-готельний бізнес.

Кожного року, на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2006 р. № 1361 «Про надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників закладів вищої освіти» випускники ЗНУ, які навчалися за державним замовленням, за денною формою за напрямками (спеціальностями) педагогічного профілю та уклали на строк не менше як три роки договір про роботу на посадах педагогічних працівників у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах і прибули до місць роботи, отримують одноразову адресну грошову допомогу у п'ятиразовому розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня календарного року. Одноразову грошову допомогу за останні п'ять років отримало 60 осіб. Кожного року до відділів освіти надсилаються листи щодо підтвердження відпрацювання випускниками трирічного терміну згідно з договором.

8. Виховна робота. Розвиток фізичного виховання і спорту. Забезпечення гарантій студентського самоврядування

Організацією позанавчального часу на факультетах займаються заступники деканів з виховної роботи, які працюють з кураторами академічних груп та курсів і завжди за активної участі органів студентського самоврядування. Для адаптації студентів в університеті передбачено психологічний супровід.

Значна увага приділялася національно-патріотичному вихованню студентської молоді. Протягом звітного періоду на факультетах було проведено Дні інформування: «22 січня – День Соборності України»; «День пам'яті Героїв Крут»; «100-річчя подій Української революції 1917-1921 років»; «День Європи в Україні»; «Відзначення Дня Перемоги над нацизмом у Другій Світовій війні»; «23-я річниця Конституції України»; «28-ї річниці незалежності України»; «14 жовтня – День захисника України»; «Європейський тиждень місцевої демократії»; «День Гідності та Свободи».

В університеті забезпечується участь студентів у загальнодержавних програмах та обласних заходах:

№ п/п	Заходи	Термін дії програми
1.	Заходи з вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні.	лютий, листопад
2.	Заходи щодо протидії проявам ксенофобії, расової та етнічної дискримінації в українському суспільстві.	протягом року
3.	Реалізація Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки.	протягом року
4.	Реалізація правопросвітницького проєкту «Я маю право!».	протягом року
5.	Заходи з питань охорони дитинства.	протягом року
6.	Річниця аварії на Чорнобильській АЕС.	квітень
7.	Вшанування Дня пам'яті жертв політичних репресій.	травень

8.	Відзначення Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та 76-ї річниці визволення міста Запоріжжя від фашистських загарбників.	травень, жовтень
9.	Відзначення Дня Конституції України.	червень
10.	Заходи з відзначення Дня українського прапора та Дня незалежності України.	серпень
11.	Реалізація Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.	протягом року
12.	Заходи щодо протидії торгівлі людьми.	протягом року
13.	Відзначення 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років та вшанування пам'яті її учасників.	протягом року
14.	Заходи з відзначення Міжнародного дня пам'яті жертв фашизму.	вересень
15.	Відзначення Міжнародного дня громадян похилого віку та Дня ветерана.	жовтень
16.	Заходи у рамках проведення в Запорізькій області Європейського тижня місцевої демократії.	жовтень
17.	Заходи з відзначення Дня захисника України.	жовтень
18.	Виконання Програми правової освіти населення Запорізької області.	листопад
19.	Заходи до Дня пам'яті жертв голодоморів в Україні.	листопад
20.	Вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні.	листопад, лютий
21.	Вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.	грудень
22.	Вшанування учасників бойових дій на території інших держав.	грудень
23.	Заходи з героїко-патріотичного виховання студентської молоді.	протягом року

Важливою частиною виховної роботи є тісна співпраця з Радою ветеранів Другої світової війни університету. Це не тільки організація зустрічей ветеранів зі студентами напередодні Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня визволення міста Запоріжжя від

фашистських загарбників, але й співпраця з радою ветеранів Олександрівського району та допомога у підготовці необхідної документації. Двічі на рік в університеті надається матеріальна допомога учасникам бойових дій та працівникам тилу.

Викладачі та студенти університету щорічно беруть участь у зборі коштів у рамках благодійного телемарафону «Пам'ять», який проходить за ініціативи Запорізької обласної організації ветеранів України та у благодійному марафоні до Дня Збройних Сил України, що організований за ініціативи Запорізької обласної координаційної ради учасників Антитерористичної операції у місті Запоріжжі.

В університеті регулярно проводяться заходи, спрямовані на національно-патріотичне виховання молоді: Уроки мужності та патріотизму, круглі столи, години спілкування, зустрічі з бійцями Національної гвардії, ветеранами бойових дій у зоні АТО, із представниками волонтерських і ветеранських організацій міста Запоріжжя. Лейтмотивом цих зустрічей є виховання патріотизму, формування активної громадянської позиції, особиста відповідальність кожного громадянина за долю держави.

Колектив університету є постійним учасником гуманітарних акцій на підтримку захисників України. Студенти та співробітники активно проводять волонтерські акції, намагаючись допомогти воїнам, продемонструвати їм свою любов і повагу.

Академічну стипендію імені Героїв Небесної Сотні, що призначається студентам із активною громадянською позицією, які утверджують ідеали та цінності Революції Гідності, за які віддали життя Герої Небесної Сотні, отримують 2 студенти ЗНУ – Калашнік І., студент 2 року навчання освітнього рівня магістр факультету фізичного виховання та Ткач Г., студентка 3 курсу освітнього рівня бакалавр факультету соціальної педагогіки та психології.

Упродовж звітнього періоду постійно проводилися заходи екологічного спрямування: естафета біологічного факультету «ДНК (Дуби-нащадки козацтва)», участь у екологічній акції «Врятуємо Дніпро разом!». Студенти

університету постійно беруть участь у суботниках, метою яких є прибирання парків, скверів. Участь у подібних заходах сприяє формуванню в молодого покоління екологічної культури, зокрема активної життєвої позиції щодо збереження довкілля для майбутніх поколінь.

Протягом року значна увага була приділена участі студентів у заходах соціальних служб та центрів у якості волонтерів. Така діяльність спрямована на активну студентську молодь, яка зацікавлена в набутті практичного досвіду та нових знань, шляхом неформального навчання та реалізації соціальних проєктів.

У 2019 р. студенти взяли участь у обласному конкурсі соціальної реклами «Тобі обирати» в рамках Всеукраїнської інформаційно-профілактичної акції «Відповідальність починається з мене»; благодійній акції факультету іноземної філології на підтримку запорізького письменника, автора оповідань для дітей О. Чабанова; зустріч із керівником громадського руху «Відповідальне батьківство» Д. Вашуком; інтерактивному квесті за участю студентів факультету соціальної педагогіки та психології «Дізнайся більше про інклюзію».

31 студент ЗНУ у 2019 році стали стипендіатами Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України та 129 студентів отримують матеріальну підтримку обдарованої молоді згідно з Міською комплексною програмою соціального захисту населення.

Окремим напрямком у вихованні є організація роботи з пільговими категоріями студентів, надання інформаційної, організаційної, правової підтримки. У відділі виховної роботи зібрано електронну базу даних пільгових категорій студентів. Постійно проводиться робота з оформлення пакету документів на отримання соціальних стипендій.

Адміністрація та первинна профспілкова організація надали 778 здобувачам вищої освіти оформити субсидії в університеті. Результат оформлення субсидій студентів наведено в таблиці 4.

Таблиця 4.

№ п/п	Зареєстровано в гуртожитках	Всього студентів	Оформлено субсидій, кількість	Оформлено субсидій, %
1	Факультет соціальної педагогіки та психології	178	111	62,36
2	Факультет іноземної філології	136	85	62,50
3	Факультет фізичного виховання	172	81	47,09
4	Економічний факультет	114	77	67,54
5	Юридичний факультет	106	59	55,66
6	Філологічний факультет	67	48	71,64
7	Факультет журналістики	85	47	55,29
8	Історичний факультет	66	45	68,18
9	Факультет менеджменту	64	44	68,75
10	Математичний факультет	79	44	55,70
11	Біологічний факультет	79	43	54,43
12	Факультет соціології та управління	57	31	54,39
13	Економіко-правничий коледж	67	26	38,81
14	Факультет енергетики	39	14	35,90
15	факультет економіки та менеджменту	31	9	29,03
16	Факультет будівництва та цивільної інженерії	24	7	29,17
17	Факультет металургії	15	5	33,33
18	Торговий коледж	10	2	20,00
Разом		1379	778	56,42

Важливий напрям роботи – проведення виховної роботи з мешканцями гуртожитків на основі комплексного підходу, що є органічною складовою єдиного освітньо-виховного процесу університету; залучення студентів до активної діяльності з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

Центр культури ЗНУ – це місце спілкування, духовного збагачення і відпочинку студентів, викладачів і співробітників університету, один із напрямків системи виховання студентської молоді закладу вищої освіти, культурний осередок університету.

У Центрі культури ЗНУ працюють безкоштовні творчі студії: хореографічна «The Mask», вокальна «Кантилена», студентська Ліга Сміху ЗНУ. У студіях займаються більше 600 талановитих студентів, які беруть участь у культурно-масових, спортивних, благодійних, соціальних загальноуніверситетських заходах, а також у флешмобах; виступають на міських, обласних заходах, всеукраїнських фестивалях та конкурсах.

Центр культури ЗНУ активно підтримує та розвиває інтелектуальний рух в університеті та в місті Запоріжжі. Щорічно проводяться Чемпіонати зі спортивного «Що? Де? Коли?» серед студентських команд вишу, спільно із Запорізьким обласним центром молоді організуються обласні Чемпіонати серед школярів та студентів з інтелектуальних ігор.

Центр культури ЗНУ розпочав працювати не тільки у форматі заходів та концертів, а й розробив ряд серій флешмобів, виступивши сценаристом та постановником. Відео флешмобів, які анонсують місцеві канали: ТВ-5, ТРК «Запоріжжя», переглянуло до 2 тис. осіб.

За звітний період Центром культури було проведено низку заходів (День знань, Фестиваль студентської Ліги Сміху ЗНУ, Фестиваль шкільної Ліги Сміху ЗНУ, Кубок першокурсника, Конкурс Талантів Mister University 2019, 70-річниця незалежності КНР, День Абітурієнта, Фестиваль «First day at ZNU», у тому числі й благодійних.

Розвиток фізичного виховання і спорту

Згідно з планом роботи спортивно-оздоровчого комплексу щорічно проводиться спартакіада серед студентів ЗНУ з 7-ми видів спорту, окремо серед юнаків та дівчат та спартакіада з 7 видів спорту серед викладачів та співробітників університету. Участь у цих змаганнях беруть близько 1700 студентів та 250 осіб викладачів/співробітників університету.

На спортивній базі ЗНУ проводяться змагання, турніри з різних видів спорту. Особливо популярні змагання з ігрових видів спорту. Це – турніри з міні-футболу на Кубок ректора та на Кубок В. О. Толока. Кожного року проводиться турнір із баскетболу, присвячений Дню Перемоги.

Студентські чоловічі баскетбольна, волейбольна та міні-футбольна команди регулярно беруть участь у змаганнях на першість міста й області. Університетська професійна команда суперліги «Орбіта ЗНУ» в минулому сезоні зайняла друге місце в Чемпіонаті України з волейболу серед жінок.

Професійні спортсмени-студенти, аспіранти ЗНУ беруть участь у всеукраїнських, європейських та світових змаганнях. Зокрема, Пирогов К. – переможець відкритого турніру з важкої атлетики «British International Open – 2019» (Великобританія), срібний призер Чемпіонату Європи серед молоді, срібний призер міжнародного кубку «Cup of blue swords»; Ганзенко О. – бронзовий призер Чемпіонату Європи з важкої атлетики серед юніорів; Бабак Л. (у 2019 р. присвоєне звання «Заслужений майстер спорту України») – чемпіонка Чемпіонату Європи з веслування на байдарках і каное; Маневська А. – срібний призер Чемпіонату Європи серед молоді.

Велика робота проводиться з оздоровлення студентів та співробітників університету. На базі спортивного комплексу працює 10 груп здоров'я з видів спорту, обраних студентами та викладачами, в яких займаються близько 120 осіб. В приміщенні спортивно-оздоровчого комплексу продовжує працювати лабораторія теплових процедур.

Забезпечення гарантій студентського самоврядування

Я як ректор особисто контролюю дотримання положень Закону України «Про вищу освіту» та інших нормативних вимог щодо гарантій діяльності студентського самоврядування в університеті. Неухильно дотримуються нормативи участі студентства у роботі конференції трудового колективу, Вченої ради ЗНУ. Адміністрація безпосередньо не втручається в діяльність органів студентського самоврядування, комунікація має горизонтальний характер та дорадчу форму. Мною підтримується зв'язок зі студентськими радами факультетів та університету, регулярно проводяться зустрічі за круглим столом. Пропозиції студентства щодо нововведень чи вирішення проблем обов'язково опрацьовуються та беруться до уваги.

Значних обсягів досягли видатки на студентське самоврядування. Обсяги видатків (тис. грн.) наведено в таблиці 5.

Таблиця 5.

Показники	2017	2018	2019 (січень-листопад)
Придбання предметів та матеріалів	307,6	194,4	318,9
Послуги	33,6	58,0	98,3
Видатки на відрядження	59,3	40,1	131,2
Капітальні видатки	---	9,0	---
Всього	400,5	301,5	545,4

За рахунок коштів, виділених на студентське самоврядування, здобувачі вищої освіти мають можливість оформити відрядження та гідно представляти університет в інших містах на олімпіадах, наукових конференціях, брати участь у програмі «Плацкарт», проводити різноманітні заходи, вирішувати інші питання студентства у відповідності до своїх статутних завдань.

9. Соціальний захист співробітників та студентів.

Охорона праці та пожежна безпека.

Забезпечення функціонування системи цивільного захисту

За звітний період удосконалювались форми і методи реалізації університетської фінансової і економічної політики, спрямованої на забезпечення коштами завдань соціального характеру, а також створення надійних передумов для здійснення освітньо-виховного процесу, подальше зміцнення матеріально-технічної бази.

Тривала сталість фінансового становища слугує запорукою щорічного поліпшення життєвого рівня всіх членів трудового колективу.

Нормою стала своєчасна і у повному обсязі виплата заробітної плати, відпускних та матеріальної допомоги на оздоровлення. Заробітна плата виплачується у грошовій формі двічі на місяць. Розмір заробітної плати за 1-у половину місяця становить 50% від загального розміру заробітної плати пропорційно до відпрацьованого часу (п. 3.1, п. 3.2, п. 3.7 Колективного договору).

Університет неухильно дотримується вимог законодавства про гарантії оплати праці та відрахування податків і зборів. Динаміка зростання заробітної плати відображена в таблиці 6.

Таблиця 6.

Показники зростання заробітної плати	2017	2018	2019 січень- листопад	% збільшення 2019/2020
Середня заробітна плата штатного співробітника	6749	7037	8263	13,0%
Мінімальна заробітна плата	3200	3723	4173	12.1%
Коефіцієнт тарифної сітки	1600	1762	1921	9%

Заробітна плата науково-педагогічних працівників у 2019 році зросла на 21% за рахунок збільшення з 01.01.2019 р. розміру розрядів Єдиної тарифної

сітки на 9% та підвищення нових посадових окладів на 11%. В університеті штатним науково-педагогічним працівникам збережена виплата доплат за наукові ступені та вчені звання у максимальному розмірі.

Відповідно до умов колективного договору, із метою підвищення наукового потенціалу працівників університету, активізації творчої діяльності та фінансової підтримки науковців, які є штатними працівниками ЗНУ (п 4.7 Колективного договору) продовжено грошові виплати (тис. грн.). Показники грошових виплат наведено в таблиці 7.

Таблиця 7.

Показники	2018	2019			
Винагорода за захист кандидатської (докторської) дисертації	16	322 500	2	40 000	
Статті у Scopus, Web of Science	65	139 000	111	282 000	
h-індекс	4	24 000	16	102 000	
Монографії, патенти, винаходи	8	5675	30	19900	
Всього	шт.	491 175	шт.	443 900	

Така значна сума виплат свідчить про активну наукову діяльність учених ЗНУ, їх здобутки на загальнонаціональному та міжнародному рівнях, а також про турботу університету про своїх працівників і про створення гідних умов для науково-освітньої діяльності.

Університет продовжує стимулювати старанну та ефективну працю, підвищення наукового рівня фахівців. Видатки на преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам (у тому числі на оздоровлення), стимулювання творчої праці та педагогічного новаторства керівних і науково-педагогічних, педагогічних працівників, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу у 2019 році склали 6,8% планового фонду заробітної плати (тис. грн.). Показники видатків на преміювання, матеріальну допомогу, тощо наведено в таблиці 8.

Таблиця 8.

Показник	2017	2018	2019 (січень-листопад)
Премії, винагороди	3 514,7	6 688,1	6 962,6
Матеріальна допомога, індексація з/плати	541,4	282,7	614,5
Допомога на оздоровлення та за сумлінну працю	3 095,0	3 284,7	4 932,6
Надбавки стимулюючого характеру	3 348,1	4 122,9	6 161,3

Своєчасно й у розмірах, визначених чинним законодавством, виплачувались стипендії та їх індексація особам, що навчаються (студенти, аспіранти, докторанти), компенсаційні виплати студентам із числа дітей-сиріт.

У 2019 році такі виплати складають:

1) *Студентам* – звичайна стипендія – 1300 (1660) грн./місяць;
за особливі успіхи у навчанні – 1892 (2416) грн./місяць;

2) *Аспірантам* – 4824 грн./місяць.

3) *Докторантам* – 5913-7391,25 грн./місяць.

На сьогодні в університеті 1505 стипендіати. Щомісячно додатково виплачується індексація стипендій у розмірі від 40,3 до 281,57 грн./місяць.

Загалом за 2019 рік такі видатки склали:

- академічні стипендії студентам – 18,1 млн. грн.;
- академічні стипендії аспірантам, докторантам – 7,5 млн. грн.;
- соціальні стипендії – 5,7 млн. грн.;
- харчування дітям-сиротам та інші компенсаційні виплати – 5,1 млн. грн.

На жаль, бюджетною програмою, за якою фінансуються видатки на стипендіальне забезпечення, не передбачена виплата матеріального заохочення стипендіатам, тому такі виплати не здійснювались.

Збільшились фінансові показники по кількості додаткових платних послуг, які можуть надаватись закладами освіти.

У 2019 року центром післядипломної освіти запроваджені нові програми, які мають попит.

Збільшуються показники грантової діяльності університету:

2017 рік:

Британська Рада – 50 394 грн.

2018 рік:

1. Ерасмус +, проект Жан Моне – 19488 Євро;
2. Ерасмус +, проект Жан Моне – 20580 Євро;
3. ВАТ «Запоріжсталь» – 20 000 грн.

2019 рік:

1. Британська Рада – 20 000 грн.;
2. Школа Конфуція – 58 264 Дол. США;
3. Проект Україна-Норвегія – 210 000 грн.;
4. Проект Україна-Нато – 85 000 грн.;
5. Ерасмус + К2 – 6824,9 Євро;
6. Ерасмус + – 12936 Євро.

Рішенням Вченої ради ЗНУ тимчасово вільні кошти спеціального фонду розміщались на депозитний рахунок. Завдяки цьому додатково університет отримав дохід у вигляді відсотків по депозиту (2017 рік – 620,5 тис. грн., 2018 рік – 1 592,7 тис. грн., 2019 рік – 1 998,9 тис. грн.).

У травні та жовтні 2019 року виплачена допомога 9 ветеранам Другої світової війни на суму 26,1 тис. грн.

Завдяки Запорізькому обласному благодійному фонду допомоги викладачам та студентам «Юніверс», створеному за участю первинної профспілкової організації ЗНУ, була надана благодійна допомога науково-педагогічним працівникам та студентам ЗНУ (2017 рік – 40 тис. грн., 2018 рік – 45 тис. грн., 2019 рік – 27 тис. грн.).

Варто наголосити, що університет – не лише визнаний провідний регіональний і на рівні держави заклад вищої освіти, а й великий наповнювач коштами державного і місцевого бюджетів, Пенсійного фонду. За 2019 рік до бюджетів усіх рівнів сплачено податків та зборів:

- податок із доходів фізичних осіб – 33,8 млн. грн.;

- військовий збір – 2,8 млн. грн.;
- єдиний внесок – 36,6 млн. грн.;
- ПДВ – 1,3 млн. грн.

Пріоритетними в управлінській діяльності ректора є питання **охорони праці та пожежної безпеки**. Відповідно до умов Колективного договору здійснювались витрати з охорони праці (тис. грн.). Витрати на охорону праці наведено в таблиці 9.

Таблиця 9.

Витрати	2017	2018	2019
Аптечки	2,5	1,9	6,1
Спец.молоко (за умовами праці)	66,1	71,8	78,3
Медогляд (за умовами праці)	18,8	19,0	10,3
Миючі засоби (за умовами праці)	32,2	34,3	31,4
Спецодяг, спецвзуття	12,9	36,7	157,6

Протягом 2019 року відділом охорони праці та пожежної безпеки виконувалася робота з координації діяльності всіх структурних підрозділів по створенню безпечних і здорових умов проведення освітнього та виховного процесу, контролю за дотриманням виконання вимог нормативних актів та документів.

Невід'ємною частиною цієї роботи є проведення вступних інструктажів із охорони праці та пожежної безпеки зі знов прийнятими на роботу співробітниками ЗНУ. За 2019 рік проведено 355 інструктажів.

Згідно з наказом ректора від 16.08.2019 р. № 66 АГП у вересні місяці контролювалося проведення кураторами інструктажів із безпеки життєдіяльності зі студентами першокурсниками.

Постійно діючою комісією з питань охорони праці протягом року проведена атестація 6 новопризначених керівників підрозділів.

У вересні 2019 року згідно з наказом МОН України від 01.02.2019 р. № 114 у м. Бердянську було проведено навчання, підвищення кваліфікації та перевірка знань із питань охорони праці та безпеки життєдіяльності керівного складу університету (ректор, перший проректор, проректор з навчально-виробничої роботи та матеріально-технічного забезпечення, головний інженер, начальник та співробітники відділу охорони праці та пожежної безпеки).

Згідно з наказом ректора від 18.11.2019 р. № 553 із 28.10.2019 р. по 03.12.2019 р. було проведено навчання та перевірка знань із питань охорони праці та безпеки життєдіяльності керівного складу університету (було атестовано 257 осіб).

Кожного року в листопаді сумісно з начальниками служб та підрозділів, працівники яких виконують роботи з підвищеною небезпекою, проводиться перевірка їх знань із охорони праці, оформляються протоколи. У 2019 році оформлено 8 протоколів.

Протягом 2019 року проведено навчання в обласному центрі охорони праці (всього 24 особи) за темами:

- правила безпеки системи газопостачання України – 2 особи;
- правила охорони праці під час роботи з інструментами та пристроями – 1 особа;
- правила будови та безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском – 1 особа;
- правила будови та безпечної експлуатації ліфтів – 1 особа;
- правила роботи на висоті – 17 осіб;
- за курсом електробезпека – 1 особа;
- з питань пожежної безпеки – 1 особа.

Згідно з наказом ректора від 24.01.2019 р. № 09 АГП було проведено оновлення інструкцій з охорони праці в усіх підрозділах, термін дії яких минув у 2014 році.

Відділом охорони праці та пожежної безпеки проводяться планові перевірки стану організації роботи з охорони праці, пожежної безпеки та

електробезпеки на факультетах та у підрозділах університету. Під час проведення перевірок увага приділяється веденню журналів інструктажів, наявності оновлених інструкцій (із охорони праці та пожежної безпеки), виявленню потенційно небезпечних місць, які можуть призвести до травмування.

Під постійним контролем залишається проведення періодичних медичних оглядів працівників, робота яких пов'язана з небезпечними та шкідливими умовами праці, передбачених наказом МОЗ України від 21.05.2007 р. № 246.

У листопаді 2019 року такий медогляд пройшли 24 працівники університету.

Протягом 2019 року було проведено розслідування двох нещасних випадки зі співробітниками університету, пов'язаних із виробництвом. Нещасних випадків зі студентами протягом року в ЗНУ не було.

Відділом охорони праці та пожежної безпеки контролюється виконання VI розділу колективного договору на 2017– 2022 рр., а саме – видача спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, миючих засобів, працівникам зайнятим на роботах із шкідливими умовами праці – молока або рівноцінну йому молочну продукцію (додатки до колективного договору №№ 4, 5, 6, 7, 8).

Протягом 2019 року відділом охорони праці та пожежної безпеки були організовані та проведені: зустрічі студентів університету з представниками Державної служби з надзвичайних ситуацій у Запорізькій області, практичні заняття зі співробітниками університету з пожежної безпеки.

Із метою надання методичної допомоги на веб-сайті університету постійно оновлюється сторінка відділу охорони праці та пожежної безпеки на якій розміщено інформаційні та методично-допоміжні матеріали з охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки (накази ректора, інструкції, пам'ятки тощо).

Забезпечення пожежної безпеки

В університеті наказом від 12.12.2017 р. № 192-а затверджено План заходів по усуненню недоліків вказаних у Приписі № 448 від 19.10.2017 р. ГУ ДСНС України у Запорізькій області, яким передбачено ряд організаційних та інженерно-технічних заходів. Наразі виконання вказаного Плану заходів становить 40%.

Наказом № 21 від 18.02.2019 р. в університеті затверджено протипожежний режим та протипожежну безпеку, а саме:

- призначені відповідальні за протипожежний стан на об'єктах університету;
- встановлено протипожежний режим у навчальних корпусах, гуртожитках, на території університету під час проведення навчального процесу;
- затверджено склад добровільної пожежної дружини.

На виконання Плану заходів в поточному році:

- виконане технічне обслуговування 898 одиниць вогнегасників;
- проведена інвентаризація всіх вогнегасників;
- на всіх об'єктах університету виконані роботи з технічного обслуговування пожежних кран-комплектів (ПКК);
- проведені роботи по виміру опору розтікання контуру заземлення та інші вимірювання;
- придбано для гуртожитків університету 117 аварійних світильників із написом «Вихід», на всіх електрощитових приміщеннях встановлено протипожежні двері;
- проведено страхування членів ДПД та забезпечено їх спецодягом.

В університеті регулярно проводяться як практичні, так і теоретичні заняття зі студентами, членами ДПД, вахтерами та особами відповідальними за утримання засобів пожежогасіння.

На заходи з протипожежної безпеки у 2019 році спрямовано 294,8 тис. грн. (перезарядка вогнегасників, заміри опору, придбано пожежні рукави, крани, протипожежний інвентар, гідранти, датчики, протипожежні двері,

світлові таблички «Вихід», здійснюється технічне обслуговування протипожежної сигналізації тощо).

На сьогодні забезпечені необхідною кількістю первинних засобів пожежогасіння будівлі, приміщення та інші об'єкти університету.

Забезпечення функціонування системи цивільного захисту

Відповідно до покладених на штаб цивільного захисту повноважень у 2019 році було проведено такі заходи:

- комплексні навчання з питань цивільного захисту з відповідальними фахівцями факультетів та підрозділів з питань проведення евакуаційних заходів, пожежогасіння, надання первинної медичної допомоги, аварійно-відновлюваних робіт, тренування невоєнізованих формувань цивільного захисту та охорони громадського порядку, рятувальних формувань, формувань радіохімічного захисту;

- оновлено та проаналізовано правову базу, відповідно до повноважень, які віднесено до роботи в системі Міністерства освіти і науки України спільно з фахівцями міського управління ДСНС Запорізького обласного управління;

- обстеження сховищ та приймального пункту евакуації, оновлено документацію, відповідно до діючого законодавства;

- комплексні об'єктові тренування та тренування з евакуації спільно з навчально-методичним центром ДСНС України в Запорізькій області;

- робота з координації дій із відповідними органами державної влади та місцевого самоврядування, зокрема проведено перевірку пункту евакуації та відповідність нормативно-правової бази з вказаного питання;

- робота з навчально-методичного забезпечення відповідальних фахівців із питань цивільного захисту, відповідно до покладених повноважень;

- підготовлено проекти відповідей Міністерству освіти і науки України, Державній службі з надзвичайних ситуацій України, Запорізькій обласній державній адміністрації та Запорізькій міській раді.

10. Розвиток матеріально-технічної бази університету.

Забезпечення ефективності використання державного майна

Головним і визначальним пріоритетом управлінської роботи ректорату є подальше зміцнення фінансового стану нашого університету, що слугує запорукою якісного забезпечення освітнього процесу та соціального розвитку колективу. Результати послідовної реалізації заходів на підвищення ефективності управлінських рішень щодо поліпшення показників господарювання, оперативного втручання та коригування виконання кошторису, дебюрократизації, незважаючи на складні об'єктивні зовнішні фактори відчуються вже сьогодні.

Усвідомлюючи необхідність збереження високого рейтингу університету у освітньому просторі краю (та і України загалом), запорукою чому є переконлива якість освітньо-виховного процесу в ЗНУ, пріоритет надається зміцненню матеріально-технічної бази, зокрема навчальних лабораторій, студентських гуртожитків, благоустрою студентського містечка.

На поліпшення матеріально-технічної бази університету в поточному році придбано предметів та матеріалів на суму 6,0 млн. грн., предмети та матеріали довгострокового використання (капітальні) 2,3 млн. грн. Зокрема:

- комп'ютерна та офісна техніка, сервери – 1,8 млн. грн.;
- періодичні видання – 90,1 тис. грн.;
- матеріали для пластикових вікон та дверей – 808,8 тис. грн.

У 2019 році було покращено матеріально-технічну базу наукової бібліотеки: протягом року встановлено 8 склопакетів, замінено освітлення на сучасне світлодіодне в приміщеннях книгосховищ, проведено мережевий кабель, що зробило стабільним WI-FI-покриття. Передані бібліотеці 2 приміщення, загальною площею 64 кв. м, відремонтовані. Їх використання дозволить оптимізувати розміщення бібліотечного фонду та вивільнити площі на 1-му поверсі для створення комфортних умов для відвідувачів, а в перспективі відкрити сучасну багатофункціональну залу з дизайнерським інтер'єром, оснащену мультимедійними засобами.

Дохід у вигляді відсотків по депозиту спрямовувався у 2019 році на:

- ремонт автомобілів та придбання запчастин – 275,1 тис. грн.
- періодичні видання – 46,0 тис. грн.;
- придбання протипожежних дверей – 46,2 тис. грн.;
- ремонт покрівлі Торгового коледжу – 110,2 тис. грн.;
- ремонт приміщення комбінату громадського харчування – 179,2 тис. грн.;
- технічна інвентаризація нерухомості – 126,2 тис. грн.;
- побутова техніка – 55,0 тис. грн.;
- меблі – 13,6 тис. грн.

Університетська політика енергозаощадження, основні завдання якої були визначені в попередні роки, засвідчила правильність обраного шляху, щорічно наповнюється кращими науковими розробками, що дає можливість перезавантажувати видатки на послуги енергетиків на інші потреби складного університетського господарства.

Університетом протягом 2019 року досягнуто певних успіхів в адміністративно-господарській діяльності. Належним чином була забезпечена підготовка та надійна експлуатація об'єктів навчального призначення, гуртожитків, інженерних систем енергозабезпечення до нового навчального року та до сталого функціонування у осінньо-зимовий період. Не було допущено аварійних ситуацій, господарство університету працювало стабільно та злагоджено. З вересня 2019 року почали роботу 21 мультимедійна аудиторія.

У 4 кварталі 2019 року МОН України додатково виділило фінансування у розмірі 450 тис. грн. на оновлення кабінетів фізики, хімії, біології (обладнання). Облаштування трьох кабінетів, включаючи нове обладнання та меблі, завершиться вже у грудні цього року. Закуплено обладнання для нового комп'ютерного класу у навчальному корпусі № 5.

У спортивно-оздоровчому комплексі «Славутич» у 2019 році оздоровилось 569 осіб. У наступному році планується відкриття додаткових місць відпочинку в корпусі на базі відпочинку «Монтажник» (54 місця) для оздоровлення працівників університету та членів їх сімей.

Загалом упродовж року здійснено ремонтів: поточних на 1,8 млн. грн. та капітальних на 4,8 млн. грн. 215,5 тис. грн. спрямовано на капітальний ремонт гуртожитків ЗНУ.

11. **Правова робота.**

Забезпечення дотримання чинного законодавства та виконання положень Статуту університету. Діяльність щодо запобігання корупції

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 р. № 1040 «Про затвердження загального Положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації» та Положення про юридичний відділ Запорізького національного університету від 01 вересня 2016 р. була організована робота у 2019 р.

Юридичний відділ у своїй діяльності керується Конституцією та Законами України, Указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами України, вказаним Положенням, наказами Міністерства освіти і науки України та ректора ЗНУ, а також іншими нормативно-правовими актами.

Із питань організації та проведення правової роботи юридичний відділ керується актами Міністерства юстиції України.

Основним завданням юридичного відділу є організація правової роботи, спрямованої на правильне застосування, неухильне дотримання та запобігання невиконанню вимог законодавства, інших нормативних актів університетом, керівним складом університету та працівниками під час виконання покладених на них завдань і функціональних обов'язків, а також представлення інтересів ЗНУ в судових інстанціях.

Щопонеділка, під час проведення особистого прийому громадян, що проводиться мною згідно з умовами контракту, присутній і начальник юридичного відділу.

Результати усних звернень громадян реєструються у картках особистого прийому, де зазначаються персональні данні особи, питання та результати розгляду із зазначенням відповідальних осіб. За 2019 рік на прийом до мене звернулось 70 осіб.

За вказаний період складено та надано правову оцінку договірної документації з господарського та цивільного права у кількості 1085 договорів.

Протягом звітного року мною разом з юридичним відділом постійно здійснювалась робота щодо правової оцінки та погодження посадових інструкцій співробітників університету. Розроблено та затверджено 4184 накази.

Важливим завданням, реалізованим за звітний період, було забезпечення законності і прозорості у проведенні вступної кампанії 2019 р. Працівниками юридичного відділу було перевірено документи абітурієнтів пільгових категорій при вступі. Надано роз'яснення вступникам щодо надання необхідних документів до приймальної комісії, які підтверджують їх статус та право на пільговий вступ, складено 455 юридичних висновків щодо підтвердження пільгового статусу.

Працівниками юридичного відділу постійно здійснюється претензійна та позовна робота. Всього у 2019 році університет брав участь в якості однієї із сторін у судових розглядах 3 справ. У двох справах позови задоволені в повному обсязі на користь університету. Також додатково стягнуто в порядку досудового регулювання спорів 6398,00 грн.

Співробітниками юридичного відділу здійснюється робота у 54 справах виконавчого провадження.

Однією з найважливіших складових у забезпеченні законності в діяльності університету є робота щодо **запобігання та протидії корупції**.

У 2019 році здійснено такі антикорупційні заходи:

1. Наказом від 22.12.2018 № 485 затверджено План заходів запобігання та протидії корупції в Запорізькому національному університеті на 2019 рік. План доведено до відома всіх працівників університету, а також опубліковано на офіційному веб-сайті університету.

2. У травні 2019 року для керівників структурних підрозділів університету, у т.ч. відокремлених, проведено лекцію з питань запобігання і протидії корупції в ЗНУ. Матеріали лекції доведено до відома всіх співробітників та здобувачів вищої освіти ЗНУ.

Щопонеділка проводились наради з питань виконавської дисципліни. Щоквартально проводились тематичні наради з питань недопущення корупційних діянь для уповноважених осіб із питань запобігання та виявлення корупції відокремлених структурних підрозділів університету.

Відокремленим структурним підрозділам університету постійно надавалась методична допомога щодо застосування антикорупційного законодавства з метою запобігання та протидії корупції. На офіційному веб-сайті університету постійно оновлювалась сторінка «Запобігання корупції в ЗНУ».

Забезпечено функціонування телефонної гарячої лінії «Запобігання проявам корупції». Проведено роботу з інформування працівників університету та здобувачів вищої освіти про наявність та призначення «Скриньок довіри».

Забезпечено функціонування та своєчасне оновлення постійно діючого інформаційного стенду на антикорупційну тематику в науковій бібліотеці університету.

Із метою уникнення конфлікту інтересів та попередження вчинення корупційних правопорушень добір і розстановка кадрів здійснювались на

засадах неупередженого конкурсного відбору, при прийомі на роботу працівникам роз'яснювались питання щодо недопустимості вчинення корупційних діянь та необхідності неухильного дотримання антикорупційного законодавства України.

Постійно здійснювалось юридичне забезпечення роботи, пов'язаної з виконанням вимог антикорупційного законодавства.

Постійно проводилась юридична експертиза проєктів нормативних актів університету у сфері фінансування, із метою виявлення чинників, що сприяють чи можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, надавались роз'яснення чинного законодавства у сфері запобігання і протидії корупції співробітникам та здобувачам вищої освіти.

До відома співробітників та здобувачів вищої освіти своєчасно доводилась інформація щодо змін в антикорупційному законодавстві.

Постійно вживались заходи з посилення фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, проводився аналіз ефективності використання університетом та його структурними підрозділами, зокрема, відокремленими, бюджетних коштів.

Із метою запобігання можливим проявам корупції, фінансовим правопорушенням та іншим зловживанням забезпечено участь спеціалістів різного профілю у здійсненні процедур закупівель товарів, робіт, послуг за рахунок коштів державного бюджету. Постійно здійснювався моніторинг виконання плану заходів щодо запобігання та протидії корупції, аналізувався стан та результати роботи щодо додержання антикорупційного законодавства.

Протягом 2019 року, до встановленого законом терміну, проводились консультації з приводу декларування майна, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру співробітниками, на яких обов'язок декларування доходів покладено Законом України «Про запобігання корупції».

За звітний період не надходило звернень щодо причетності працівників ЗНУ до вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, у зв'язку з чим відповідні перевірки не проводились. За звітний період відсутні

випадки притягнення до відповідальності осіб, які працюють в Запорізькому національному університеті, за вчинення корупційних правопорушень, а також правопорушень, пов'язаних із корупцією. Протягом вказаного періоду від правоохоронних органів до Запорізького національного університету не надходило інформації про вчинення корупційних правопорушень, правопорушень, пов'язаних з корупцією, особами, які працюють в університеті.

12. **Особиста науково-педагогічна та громадська робота.**

Структура заробітної плати

За звітний період мною проведено таку науково-педагогічну й громадську роботу.

Протягом навчального року виконую навчальне навантаження в обсязі 240 годин: керівництво аспірантами, кваліфікаційними роботами магістрів та 22 аудиторні години за курсом «Політична арена України: дійові особи та виконавці».

Керую написанням дисертаційних досліджень

1) аспірантів:

– першого року навчання Калентьєвої О. В. та Межебицького О. О. (теми досліджень перебувають на стадії формулювання та затвердження);

– другого року навчання Самойленко Ю. С. (тема: «Зовнішня політика Чорногорії в контексті геополітичних трансформацій на Балканах (2006 – 2017 рр.)»);

– третього року навчання Пругло Р. В. (тема: «Антиєврейська політика уряду Антонеску в Румунії (1941 – 1944 рр.)»);

2) докторанта:

– першого року навчання Бардоли К. Ю. (тема: «Візантійська бюрократія та її вплив на зовнішньополітичну стратегію»).

Член проєктної групи освітньо-професійних програм «Країнознавство», «Історична регіоналістика та європейські студії» освітніх рівнів бакалавр, магістр.

Виконую обов'язки члена редакційної колегії фахових видань «Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету» та «Культурологічний вісник. Науково-теоретичний щоденник Нижньої Наддніпрянщини». Обидва видання з 2016 року індексуються у міжнародній наукометричній базі Index Copernicus.

Виконую обов'язки президента Запорізького обласного відділення Малої академії наук України.

Виконую обов'язки голови Спеціалізованої вченої ради Д 17.051.01 у Запорізькому національному університеті з правом присудження наукового ступеня доктора і кандидата історичних наук зі спеціальностей 07.00.01 – історія України та 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни (наказ МОН України № 1604 від 22.12.2016 р).

Із 07.12.2017 р. по 29.08.2019 р. я, як ректор університету, працював на безоплатній основі.

Структура моєї заробітної плати з 01.01.2019 р. по 29.08.2019 р. складалась із погодинної оплати як науково-педагогічному працівнику, а з 30.08.2019 р. – складається з:

- посадовий оклад у розмірі 9 297 грн. 36 коп. на місяць за рахунок коштів загального фонду держбюджету;
- доплата за науковий ступінь у розмірі 25% від посадового окладу за рахунок коштів загального фонду держбюджету;
- доплата за вчене звання у розмірі 33% від посадового окладу за рахунок коштів загального фонду держбюджету;
- надбавка за вислугу років у розмірі 30% від посадового окладу за рахунок коштів загального фонду держбюджету;
- надбавка за звання «Заслужений ...» у розмірі 20% від посадового окладу за рахунок коштів загального фонду держбюджету;
- надбавка за складність, напруженість у роботі у розмірі 50% від посадового окладу за рахунок коштів загального фонду держбюджету;

- надбавка за високі досягнення праці у розмірі 50% від посадового окладу за рахунок коштів спеціального фонду держбюджету;

- надбавка за виконання особливо важливої роботи (на строк її виконання) із 30.08.2019 р. по 29.08.2020 р. у розмірі 50% від посадового окладу за рахунок коштів спеціального фонду держбюджету.